

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīrīṭṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών (3. Saṃyutta
Nikāya)

1. Το βιβλίο με τους στίχους (1. Sagāthāvaggo)

3. Συνδεδεμένες ομιλίες με τον βασιλιά της Κόσσαλα
(3. Kosalasamyyuttaṃ)

[SN 3.1-25, PTS 1.68-1.102]

PaliVerse

3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών

1. Το βιβλίο με τους στίχους

3. Συνδεδεμένες ομιλίες με τον βασιλιά της Κόσαλα

1. Το πρώτο κεφάλαιο

1. Η ομιλία για τον νέο

112. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Ισχυρίζεται άραγε ο αξιότιμος Γκόταμα ότι έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση;» «Αυτό λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, κάποιος μιλώντας σωστά θα έλεγε 'έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση', αυτό ακριβώς για εμένα κάποιος μιλώντας σωστά θα έλεγε. Διότι εγώ, μεγάλε βασιλιά, έχω αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση».

«Ακόμη κι εκείνοι, αγαπητέ Γκόταμα, οι ασκητές και βραχμάνοι που έχουν Κοινότητες, που έχουν ομάδες, που είναι δάσκαλοι ομάδων, γνωστοί, ένδοξοι, ιδρυτές αιρέσεων, θεωρούμενοι αξιοσέβαστοι από πολύ κόσμο, δηλαδή - ο Πούρανα Κάσσαπα, ο Μάκκχαλι Γκοσάλα, ο Τζαϊν Νατάπουττα, ο Σαντζάγια Μπελαττχαπούττα, ο Πακούντα Κατσαγιάννα, ο Ατζίτα Κεσακάμπαλα· ακόμη κι αυτοί, όταν τους ρώτησα 'ισχυρίζεστε ότι έχετε αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση;', δεν ισχυρίζονται ότι έχουν αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση. Πώς λοιπόν ο αξιότιμος Γκόταμα, νέος στην ηλικία και πρόσφατος στην αναχώρηση;»

«Τέσσερα πράγματα, μεγάλε βασιλιά, δεν πρέπει να υποτιμώνται επειδή είναι νέα, δεν πρέπει να περιφρονούνται επειδή είναι νέα. Ποιοι τέσσερις; Ένας πολεμιστής, μεγάλε βασιλιά, δεν πρέπει να υποτιμάται επειδή είναι νέος, δεν πρέπει να περιφρονείται επειδή είναι νέος. Ένα φίδι, μεγάλε βασιλιά, δεν πρέπει να υποτιμάται επειδή είναι νέο, δεν πρέπει να περιφρονείται επειδή είναι νέο. Μια φωτιά, μεγάλε βασιλιά, δεν πρέπει να υποτιμάται επειδή είναι νέα, δεν πρέπει να περιφρονείται επειδή είναι νέα. Ένας μοναχός, μεγάλε βασιλιά, δεν πρέπει να υποτιμάται επειδή είναι νέος, δεν πρέπει να περιφρονείται επειδή είναι νέος. Αυτά, μεγάλε βασιλιά, είναι τα τέσσερα που δεν πρέπει να υποτιμώνται επειδή είναι νέα, δεν πρέπει να περιφρονούνται επειδή είναι νέα».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Αφού είπε αυτά, ο Καλότυχος, ο Διδάσκαλος, είπε επιπλέον αυτό:

«Τον πολεμιστή με τέλεια καταγωγή, ευγενούς γέννησης, ένδοξο· δεν πρέπει να τον υποτιμά κανείς επειδή είναι νέος, δεν πρέπει να τον περιφρονεί ο άνθρωπος.

«Διότι υπάρχει η δυνατότητα αυτός ο άρχοντας των ανθρώπων, αφού αποκτήσει τη βασιλεία, ο πολεμιστής· αυτός οργισμένος με τη βασιλική τιμωρία, επιτίθεται σφοδρά σε εκείνον· γι' αυτό πρέπει να τον αποφεύγει, προστατεύοντας τη ζωή του.

«Σε χωριό ή σε δάσος, όπου δει κανείς ένα φίδι· δεν πρέπει να τον υποτιμά κανείς επειδή είναι νέος, δεν πρέπει να τον περιφρονεί ο άνθρωπος.

«Με ποικίλα χρώματα, το φίδι περιφέρεται με δύναμη· αυτό επιτιθέμενο μπορεί να δαγκώσει τον αδαή, άνδρα ή γυναίκα κάποτε· γι' αυτό πρέπει να τον αποφεύγει, προστατεύοντας τη ζωή του.

«Την πολύφαγη, φλογερή, τη φωτιά με το μαύρο μονοπάτι· δεν πρέπει να τον υποτιμά κανείς επειδή είναι νέος, δεν πρέπει να τον περιφρονεί ο άνθρωπος.

«Διότι αφού αποκτήσει καύσιμο, γίνεται μεγάλη η φωτιά· αυτή επιτιθέμενη μπορεί να κάψει τον αδαή, άνδρα ή γυναίκα κάποτε· γι' αυτό πρέπει να τον αποφεύγει, προστατεύοντας τη ζωή του.

«Το δάσος που η φωτιά καίει, η φωτιά με το μαύρο μονοπάτι· εκεί φυτρώνουν νέοι βλαστοί, με το πέρασμα των ημερών και νυχτών.

«Αλλά αυτόν που ο τέλειος στην ηθική μοναχός καίει με τη δύναμή του· ούτε γιοι ούτε ζώα του, ούτε κληρονόμοι θα αποκτήσουν πλούτη· χωρίς απογόνους, χωρίς κληρονόμους, γίνονται σαν κομμένοι φοίνικες αυτοί.

«Γι' αυτό ο σοφός άνθρωπος, βλέποντας το καλό του εαυτού του· το φίδι και τη φωτιά, και τον ένδοξο πολεμιστή· και τον τέλειο στην ηθική μοναχό, θα πρέπει να τους συμπεριφέρεται σωστά».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε, θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε! Όπως, σεβάσμιε κύριε, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυρισθεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι - 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον Ευλογημένο με πολλούς τρόπους. Εγώ, Σεβάσμιε Κύριε, καταφεύγω στον Ευλογημένο ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας με θεωρεί ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής».

2. Η ομιλία για τον άνθρωπο

113. Προέλευση στη Σαβάττι. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Πόσοι, σεβάσμιε κύριε, νοητικοί παράγοντες ενός ανθρώπου όταν εγείρονται εσωτερικά εγείρονται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή;»

«Τρεις, μεγάλε βασιλιά, νοητικοί παράγοντες ενός ανθρώπου όταν εγείρονται εσωτερικά εγείρονται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή. Ποιοι τρεις; Η απληστία, μεγάλε βασιλιά, είναι νοητικός παράγοντας ενός ανθρώπου που όταν εγείρεται εσωτερικά εγείρεται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή. Το μίσος, μεγάλε βασιλιά, είναι νοητικός παράγοντας ενός ανθρώπου που όταν εγείρεται εσωτερικά εγείρεται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή. Η αυταπάτη, μεγάλε βασιλιά, είναι νοητικός παράγοντας ενός ανθρώπου που όταν εγείρεται εσωτερικά εγείρεται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή. Αυτοί, μεγάλε βασιλιά, είναι οι τρεις νοητικοί παράγοντες ενός ανθρώπου που όταν εγείρονται εσωτερικά εγείρονται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Η απληστία και το μίσος και η αυταπάτη, τον άνθρωπο με κακόβουλο νου· βλάπτουν, γεννημένα από τον εαυτό, όπως ο καρπός το μπαμπού με φλοιό ως ουσία».

3. Η ομιλία για το γήρας και τον θάνατο

114. Προέλευση στη Σαβάττχι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Υπάρχει άραγε, σεβάσμιε κύριε, για αυτόν που γεννήθηκε κάτι άλλο εκτός από το γήρας και τον θάνατο;» «Δεν υπάρχει, μεγάλε βασιλιά, για αυτόν που γεννήθηκε κάτι άλλο εκτός από το γήρας και τον θάνατο. Ακόμη κι εκείνοι, μεγάλε βασιλιά, οι πλούσιοι της πολεμικής κάστας, εύποροι, με μεγάλο πλούτο, με μεγάλη περιουσία, με άφθονο χρυσό και ασήμι, με άφθονα μέσα και περιουσιακά στοιχεία, με άφθονο πλούτο και σιτηρά, ακόμη και για αυτούς που γεννήθηκαν δεν υπάρχει κάτι άλλο εκτός από το γήρας και τον θάνατο. Ακόμη κι εκείνοι, μεγάλε βασιλιά, οι πλούσιοι βραχμάνοι... κ.λπ... οι πλούσιοι οικοδεσπότες, εύποροι, με μεγάλο πλούτο, με μεγάλη περιουσία, με άφθονο χρυσό και ασήμι, με άφθονα μέσα και περιουσιακά στοιχεία, με άφθονο πλούτο και σιτηρά, ακόμη και για αυτούς που γεννήθηκαν δεν υπάρχει κάτι άλλο εκτός από το γήρας και τον θάνατο. Ακόμη κι εκείνοι, μεγάλε βασιλιά, οι μοναχοί που είναι Άξιοι, που έχουν εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχουν ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχουν κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχουν αποθέσει το φορτίο, που έχουν επιτύχει τον δικό τους σκοπό, που έχουν εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένοι μέσω της τελικής γνώσης, αυτό το σώμα τους έχει τη φύση της κατάρρευσης, έχει τη φύση της απόθεσης». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Γηράσκουν πράγματι τα βασιλικά άρματα τα όμορφα διακοσμημένα, και επίσης το σώμα υφίσταται το γήρας· αλλά η Διδασκαλία των αγαθών δεν υφίσταται το γήρας, οι αγαθοί πράγματι το διακηρύσσουν μαζί με τους αγαθούς».

4. Η ομιλία για τον αγαπημένο

115. Προέλευση στη Σαβάττχι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, που είχα μεταβεί σε ιδιωτικό χώρο και ήμουν σε απομόνωση, εγέρθηκε αυτός ο αναλογισμός: "Σε ποιους άραγε ο εαυτός είναι αγαπητός, σε ποιους ο εαυτός είναι μη αγαπητός;" Τότε, σεβάσμιε κύριε, μου ήρθε η σκέψη: "Όποιοι συμπεριφέρονται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με κακή νοητική συμπεριφορά· σε αυτούς ο εαυτός είναι μη αγαπητός". Αν και αυτοί θα

έλεγαν έτσι: "Ο εαυτός μας είναι αγαπητός", ωστόσο σε αυτούς ο εαυτός είναι μη αγαπητός. Για ποιο λόγο; Διότι ό,τι ένας μη αγαπητός θα έκανε σε έναν μη αγαπητό, αυτό κάνουν στον εαυτό τους με τον ίδιο τον εαυτό τους· για αυτό σε αυτούς ο εαυτός είναι μη αγαπητός. Όποιοι όμως συμπεριφέρονται με καλή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με καλή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με καλή νοητική συμπεριφορά· σε αυτούς ο εαυτός είναι αγαπητός. Αν και αυτοί θα έλεγαν έτσι: "Ο εαυτός μας είναι μη αγαπητός"· ωστόσο σε αυτούς ο εαυτός είναι αγαπητός. Για ποιο λόγο; Διότι ό,τι ένας αγαπητός θα έκανε σε έναν αγαπητό, αυτό κάνουν στον εαυτό τους με τον ίδιο τον εαυτό τους· για αυτό σε αυτούς ο εαυτός είναι αγαπητός».

«Έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά, έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά! Όποιοι, μεγάλε βασιλιά, συμπεριφέρονται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με κακή νοητική συμπεριφορά· σε αυτούς ο εαυτός είναι μη αγαπητός. Αν και αυτοί θα έλεγαν έτσι: "Ο εαυτός μας είναι αγαπητός", ωστόσο σε αυτούς ο εαυτός είναι μη αγαπητός. Για ποιο λόγο; Διότι ό,τι, μεγάλε βασιλιά, ένας μη αγαπητός θα έκανε σε έναν μη αγαπητό, αυτό κάνουν στον εαυτό τους με τον ίδιο τον εαυτό τους· για αυτό σε αυτούς ο εαυτός είναι μη αγαπητός. Όποιοι όμως, μεγάλε βασιλιά, συμπεριφέρονται με καλή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με καλή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με καλή νοητική συμπεριφορά· σε αυτούς ο εαυτός είναι αγαπητός. Αν και αυτοί θα έλεγαν έτσι: "Ο εαυτός μας είναι μη αγαπητός"· ωστόσο σε αυτούς ο εαυτός είναι αγαπητός. Για ποιο λόγο; Διότι ό,τι, μεγάλε βασιλιά, ένας αγαπητός θα έκανε σε έναν αγαπητό, αυτό κάνουν στον εαυτό τους με τον ίδιο τον εαυτό τους· για αυτό σε αυτούς ο εαυτός είναι αγαπητός». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Αν γνωρίζει κανείς τον εαυτό του ως αγαπητό, δεν πρέπει να τον συνδέει με το κακό·
διότι δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί η ευτυχία από αυτόν που κάνει ανάρμοστες πράξεις.

«Για αυτόν που έχει καταληφθεί από τον θάνατο, εγκαταλείποντας την ανθρωπίνη ύπαρξη·
τι πράγματι είναι δικό του, και τι παίρνοντας φεύγει;
Και τι τον ακολουθεί, σαν σκιά αχώριστη;

«Και τις αξιέπαινες πράξεις και τις κακές, ό,τι κάνει ο θνητός εδώ·
αυτό πράγματι είναι δικό του, και αυτό παίρνοντας φεύγει·
και αυτό τον ακολουθεί, σαν σκιά αχώριστη.

«Για αυτό ας κάνει κανείς το καλό, συσσωρεύοντας για τη μελλοντική ζωή·
οι αξιέπαινες πράξεις στον μεταθανάτιο κόσμο, γίνονται υποστήριξη για τα έμβια όντα».

5. Η ομιλία για την αυτοπροστασία

116. Προέλευση στη Σαβάττχι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, που είχα μεταβεί σε ιδιωτικό χώρο και ήμουν σε απομόνωση, εγέρθηκε αυτός ο αναλογισμός: "Σε ποιους άραγε ο εαυτός είναι προστατευμένος, σε ποιους ο εαυτός είναι απροστάτευτος;"

Τότε, σεβάσμιε κύριε, μου ήρθε η σκέψη: "Όποιοι συμπεριφέρονται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με κακή νοητική συμπεριφορά· σε αυτούς ο εαυτός είναι απροστάτευτος. Αν και αυτούς θα τους προστάτευε σώμα ελεφάντων ή σώμα ιππέων ή σώμα αρμάτων ή σώμα πεζικού· ωστόσο σε αυτούς ο εαυτός είναι απροστάτευτος. Για ποιο λόγο; Διότι αυτή η προστασία είναι εξωτερική, αυτή η προστασία δεν είναι εσωτερική· για αυτό σε αυτούς ο εαυτός είναι απροστάτευτος. Όποιοι όμως συμπεριφέρονται με καλή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με καλή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με καλή νοητική συμπεριφορά· σε αυτούς ο εαυτός είναι προστατευμένος. Αν και αυτούς ούτε σώμα ελεφάντων θα τους προστάτευε, ούτε σώμα ιππέων θα τους προστάτευε, ούτε σώμα αρμάτων θα τους προστάτευε, ούτε σώμα πεζικού θα τους προστάτευε· ωστόσο σε αυτούς ο εαυτός είναι προστατευμένος. Για ποιο λόγο; Διότι αυτή η προστασία είναι εσωτερική, αυτή η προστασία δεν είναι εξωτερική· για αυτό σε αυτούς ο εαυτός είναι προστατευμένος"».

«Έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά, έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά! Όποιοι, μεγάλε βασιλιά, συμπεριφέρονται με κακή σωματική συμπεριφορά... κ.λπ... σε αυτούς ο εαυτός είναι απροστάτευτος. Για ποιο λόγο; Διότι αυτή, μεγάλε βασιλιά, η προστασία είναι εξωτερική, αυτή η προστασία δεν είναι εσωτερική· για αυτό σε αυτούς ο εαυτός είναι απροστάτευτος. Όποιοι όμως, μεγάλε βασιλιά, συμπεριφέρονται με καλή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με καλή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με καλή νοητική συμπεριφορά· σε αυτούς ο εαυτός είναι προστατευμένος. Αν και αυτούς ούτε σώμα ελεφάντων θα τους προστάτευε, ούτε σώμα ιππέων θα τους προστάτευε, ούτε σώμα αρμάτων θα τους προστάτευε, ούτε σώμα πεζικού θα τους προστάτευε· ωστόσο σε αυτούς ο εαυτός είναι προστατευμένος. Για ποιο λόγο; Διότι αυτή, μεγάλε βασιλιά, η προστασία είναι εσωτερική, αυτή η προστασία δεν είναι εξωτερική· για αυτό σε αυτούς ο εαυτός είναι προστατευμένος». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Η σωματική αυτοσυγκράτηση είναι καλή, καλή είναι η λεκτική αυτοσυγκράτηση·

Η νοητική αυτοσυγκράτηση είναι καλή, καλή είναι η αυτοσυγκράτηση παντού· Ο ευσυνείδητος που είναι συγκρατημένος παντού, λέγεται ότι είναι προστατευμένος».

6. Η ομιλία για τους λίγους

117. Προέλευση στη Σαβάττχι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, που είχα μεταβεί σε ιδιωτικό χώρο και ήμουν σε απομόνωση, εγέρθηκε αυτός ο αναλογισμός: "Λίγα είναι εκείνα τα όντα στον κόσμο που, αφού αποκτήσουν εξαιρετικά πλούτη, δεν μεθούν, δεν αμελούν, δεν περιπίπτουν σε απληστία για τις ηδονές και δεν συμπεριφέρονται άσχημα προς τα όντα. Αλλά πολύ περισσότερα είναι εκείνα τα όντα στον κόσμο που, αφού αποκτήσουν εξαιρετικά πλούτη, μεθούν και αμελούν και περιπίπτουν σε απληστία για τις ηδονές και συμπεριφέρονται άσχημα προς τα όντα"».

«Έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά, έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά! Λίγα είναι εκείνα τα όντα, μεγάλε βασιλιά, στον κόσμο που, αφού αποκτήσουν εξαιρετικά πλούτη, δεν μεθούν, δεν αμελούν, δεν περιπίπτουν σε απληστία για τις ηδονές και δεν συμπεριφέρονται

άσχημα προς τα όντα. Αλλά πολύ περισσότερα είναι εκείνα τα όντα στον κόσμο που, αφού αποκτήσουν εξαιρετικά πλούτη, μεθούν και αμελούν και περιπίπτουν σε απληστία για τις ηδονές και συμπεριφέρονται άσχημα προς τα όντα». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Γεμάτοι λαγνεία για τις αισθησιακές απολαύσεις, άπληστοι για τις ηδονές, μαγεμένοι·
δεν κατανοούν την υπέρβαση, όπως τα ελάφια την παγίδα που έχει στηθεί·
αργότερα γίνεται πικρό για αυτούς, διότι το επακόλουθο είναι κακό».

7. Η ομιλία για το δικαστήριο

118. Προέλευση στη Σαβάττχι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, καθισμένος στο δικαστήριο βλέπω πλούσιους της πολεμικής κάστας, πλούσιους βραχμάνους, πλούσιους οικοδεσπότες, εύπορους, με μεγάλο πλούτο, με μεγάλη περιουσία, με άφθονο χρυσό και ασήμι, με άφθονα μέσα και περιουσιακά στοιχεία, με άφθονο πλούτο και σιτηρά, να λένε συνειδητό ψέμα εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές. Τότε, σεβάσμιε κύριε, μου ήρθε η σκέψη: 'Αρκεί τώρα για μένα το δικαστήριο, τώρα ο καλοπρόσωπος θα αναγνωριστεί από το δικαστήριο'».

«Ακόμη κι εκείνοι, μεγάλε βασιλιά, οι πλούσιοι της πολεμικής κάστας, οι πλούσιοι βραχμάνοι, οι πλούσιοι οικοδεσπότες, εύποροι, με μεγάλο πλούτο, με μεγάλη περιουσία, με άφθονο χρυσό και ασήμι, με άφθονα μέσα και περιουσιακά στοιχεία, με άφθονο πλούτο και σιτηρά, που λένε συνειδητό ψέμα εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές· αυτό θα είναι για αυτούς για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Γεμάτοι λαγνεία για τις αισθησιακές απολαύσεις, άπληστοι για τις ηδονές, μαγεμένοι·
δεν κατανοούν την υπέρβαση, όπως τα ψάρια την παγίδα που έχει στηθεί·
αργότερα γίνεται πικρό για αυτούς, διότι το επακόλουθο είναι κακό».

8. Η ομιλία για τη Μάλλικα

119. Προέλευση στη Σαβάττχι. Εκείνη την περίοδο ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είχε ανέβει στον επάνω όροφο του υπέροχου ανακτόρου μαζί με τη βασίλισσα Μάλλικα. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στη βασίλισσα Μάλλικα: «Υπάρχει άραγε σε σένα, Μάλλικα, κάποιος άλλος πιο αγαπητός από τον εαυτό σου;» «Δεν υπάρχει σε μένα, μεγάλε βασιλιά, κάποιος άλλος πιο αγαπητός από τον εαυτό μου. Σε σένα όμως, μεγάλε βασιλιά, υπάρχει κάποιος άλλος πιο αγαπητός από τον εαυτό σου;» «Και σε μένα, Μάλλικα, δεν υπάρχει κάποιος άλλος πιο αγαπητός από τον εαυτό μου».

Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα, αφού κατέβηκε από το ανάκτορο, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, αφού ανέβηκα στον επάνω όροφο του υπέροχου ανακτόρου μαζί με τη βασίλισσα Μάλλικα, είπα στη βασίλισσα Μάλλικα: 'Υπάρχει άραγε σε σένα, Μάλλικα, κάποιος άλλος πιο αγαπητός από τον εαυτό σου;' Όταν αυτό

ειπώθηκε, σεβάσμιε κύριε, η βασίλισσα Μάλλικα μου είπε: 'Δεν υπάρχει σε μένα, μεγάλε βασιλιά, κάποιος άλλος πιο αγαπητός από τον εαυτό μου. Σε σένα όμως, μεγάλε βασιλιά, υπάρχει κάποιος άλλος πιο αγαπητός από τον εαυτό σου;' Όταν αυτό ειπώθηκε, σεβάσμιε κύριε, είπα στη βασίλισσα Μάλλικα: 'Και σε μένα, Μάλλικα, δεν υπάρχει κάποιος άλλος πιο αγαπητός από τον εαυτό μου'».

Τότε ο Ευλογημένος, κατανοώντας αυτό το νόημα, εκείνη τη στιγμή είπε αυτόν τον στίχο:

«Περιτριγυρίζοντας όλες τις κατευθύνσεις με τον νου,
δεν βρήκε πουθενά κάποιον πιο αγαπητό από τον εαυτό·
έτσι ο εαυτός είναι αγαπητός σε πολλούς άλλους,
για αυτό ας μην βλάπτει τους άλλους αυτός που αγαπά τον εαυτό του».

9. Η ομιλία για τη θυσία

120. Προέλευση στη Σαβάττχι. Εκείνη την περίοδο ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είχε ετοιμάσει μεγάλη θυσία, και πεντακόσιοι ταύροι και πεντακόσια νεαρά βόδια και πεντακόσιες νεαρές αγελάδες και πεντακόσιες κατσίκες και πεντακόσια πρόβατα είχαν οδηγηθεί στους στύλους για τη θυσία. Και όσοι ήταν δούλοι ή υπηρέτες ή εργάτες του, αυτοί επίσης κάνουν τις προετοιμασίες απειλούμενοι με ρόπαλα, απειλούμενοι με φόβο, με δακρυσμένα πρόσωπα κλαίγοντας.

Τότε αρκετοί μοναχοί, αφού ντύθηκαν το πρωί και πήραν τα κύπελλα και τους χιτώνες τους, μπήκαν στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησαν στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο: «Εδώ, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα έχει ετοιμάσει μεγάλη θυσία, και πεντακόσιοι ταύροι και πεντακόσια νεαρά βόδια και πεντακόσιες νεαρές αγελάδες και πεντακόσιες κατσίκες και πεντακόσια πρόβατα έχουν οδηγηθεί στους στύλους για τη θυσία. Και όσοι είναι δούλοι ή υπηρέτες ή εργάτες του, αυτοί επίσης κάνουν τις προετοιμασίες απειλούμενοι με ρόπαλα, απειλούμενοι με φόβο, με δακρυσμένα πρόσωπα κλαίγοντας.»

Τότε ο Ευλογημένος, κατανοώντας αυτό το νόημα, εκείνη τη στιγμή είπε αυτούς τους στίχους:

«Θυσία αλόγου, θυσία ανθρώπου, σαμμαπάσα, βατζαπέγια, νιραγγάλα·
οι μεγάλες θυσίες με μεγάλες προετοιμασίες, αυτές δεν έχουν μεγάλο καρπό.

Κατσίκια και πρόβατα και αγελάδες, διάφορα όπου σφάζονται·
αυτή τη θυσία οι σωστά βαδίζοντες, οι μεγάλοι σοφοί δεν πλησιάζουν.

Όσες όμως θυσίες χωρίς βία, προσφέρουν σύμφωνα με την οικογενειακή παράδοση πάντα·

κατσίκια και πρόβατα και αγελάδες, διάφορα εδώ δεν σφάζονται·
αυτή τη θυσία οι σωστά βαδίζοντες, οι μεγάλοι σοφοί πλησιάζουν.

Αυτή ας προσφέρει ο ευφυής, αυτή η θυσία έχει μεγάλο καρπό·
διότι για αυτόν που προσφέρει αυτή, γίνεται καλύτερος όχι χειρότερος·

και η θυσία γίνεται απέραντη, και οι θεότητες αποκτούν εμπιστοσύνη.»

10. Η ομιλία για τον δεσμό

121. Εκείνη την περίοδο ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είχε φυλακίσει ένα μεγάλο πλήθος ανθρώπων, μερικούς με σχοινιά, μερικούς με δεσμά, μερικούς με αλυσίδες.

Τότε αρκετοί μοναχοί, αφού ντύθηκαν το πρωί και πήραν τα κύπελλα και τους χιτώνες τους, μπήκαν στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησαν στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο: «Εδώ, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα έχει φυλακίσει ένα μεγάλο πλήθος ανθρώπων, μερικούς με σχοινιά, μερικούς με δεσμά, μερικούς με αλυσίδες».

Τότε ο Ευλογημένος, κατανοώντας αυτό το νόημα, εκείνη τη στιγμή είπε αυτούς τους στίχους:

«Δεν το αποκαλούν σταθερό δεσμό οι σοφοί,
αυτό που είναι από σίδηρο, από ξύλο ή από σχοινί·
η λαγνεία για πολύτιμα σκουλαρίκια,
η προσκόλληση σε γιους και συζύγους.

«Αυτό το αποκαλούν σταθερό δεσμό οι σοφοί,
που σέρνει κάτω, χαλαρό, δύσκολο να λυθεί·
κόβοντας και αυτό, αναχωρούν,
χωρίς προσκόλληση, εγκαταλείποντας την ηδονική ευτυχία».

Το πρώτο κεφάλαιο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Νεαρός, άνθρωπος, γήρας, αγαπητός, εαυτός, απροστάτευτος·
λίγοι, δικαστήριο, Μάλλικα, θυσία, δεσμός.

2. Το δεύτερο κεφάλαιο

1. Η ομιλία για τους επτά ασκητές με πλεγμένα μαλλιά

122. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο Ανατολικό Μοναστήρι, στο μέγαρο της μητέρας του Μιγκάρα. Εκείνη την περίοδο ο Ευλογημένος, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, καθόταν στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι.

Εκείνη την περίοδο επτά ασκητές με πλεγμένα μαλλιά και επτά Τζαϊν και επτά γυμνοί ασκητές και επτά ασκητές με ένα ρούχο και επτά περιπλανώμενοι ασκητές, με μακριές τρίχες στις μασχάλες, μακριά νύχια και μακριές τρίχες στο σώμα, κρατώντας διάφορα είδη ασκητικών αντικειμένων, περνούσαν όχι μακριά από τον Ευλογημένο. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα σηκώθηκε από τη θέση του,

τακτοποίησε τον άνω χιτώνα του πάνω από τον έναν ώμο, αφού ακούμπησε το δεξί γόνατό του στη γη, χαιρέτησε με ενωμένες παλάμες προς την κατεύθυνση εκείνων των επτά ασκητών με πλεγμένα μαλλιά και επτά Τζαϊν και επτά γυμνών ασκητών και επτά ασκητών με ένα ρούχο και επτά περιπλανώμενων ασκητών και ανακοίνωσε το όνομά του τρεις φορές: «Εγώ είμαι ο βασιλιάς, σεβάσμιε κύριε, Πασενάντι της Κοσάλα... κ.λπ... εγώ είμαι ο βασιλιάς, σεβάσμιε κύριε, Πασενάντι της Κοσάλα».

Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα, λίγο μετά την αναχώρηση εκείνων των επτά ασκητών με πλεγμένα μαλλιά και επτά Τζαϊν και επτά γυμνών ασκητών και επτά ασκητών με ένα ρούχο και επτά περιπλανώμενων ασκητών, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Εκείνοι, σεβάσμιε κύριε, που στον κόσμο είναι Άξιοι ή έχουν επιτύχει την οδό της Αξιότητας, αυτοί είναι κάποιοι από αυτούς».

«Αυτό είναι δύσκολο να γνωριστεί, μεγάλη βασιλιά, από σένα που είσαι οικοδεσπότης, που απολαμβάνεις αισθησιακές ηδονές, που κατοικείς σε σπίτι γεμάτο με παιδιά, που απολαμβάνεις σανδαλόξυλο από το Κάσι, που φοράς γιρλάντες, αρώματα και καλλυντικά, που δέχεσαι χρυσό και ασήμι - 'αυτοί είναι Άξιοι, αυτοί έχουν επιτύχει την οδό της Αξιότητας'».

«Με τη συγκατοικία, μεγάλη βασιλιά, η ηθική πρέπει να γίνει γνωστή. Και αυτό σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας. Με τη συνομιλία, μεγάλη βασιλιά, η αγνότητα πρέπει να γίνει γνωστή. Και αυτό σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας. Στις δυσκολίες, μεγάλη βασιλιά, η δύναμη πρέπει να γίνει γνωστή. Και αυτή σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας. Με τη συζήτηση, μεγάλη βασιλιά, η σοφία πρέπει να γίνει γνωστή. Και αυτή σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας».

«Θαυμαστό, σεβάσμιε κύριε, εκπληκτικό, σεβάσμιε κύριε! Πόσο καλά ειπωμένο είναι αυτό, σεβάσμιε κύριε, από τον Ευλογημένο - 'αυτό είναι δύσκολο να γνωριστεί, μεγάλη βασιλιά, από σένα που είσαι οικοδεσπότης, που απολαμβάνεις αισθησιακές ηδονές, που κατοικείς σε σπίτι γεμάτο με παιδιά, που απολαμβάνεις σανδαλόξυλο από το Κάσι, που φοράς γιρλάντες, αρώματα και καλλυντικά, που δέχεσαι χρυσό και ασήμι - αυτοί είναι Άξιοι ή αυτοί έχουν επιτύχει την οδό της Αξιότητας'. Μέσω της συγκατοίκησης, μεγάλη βασιλιά, η ηθική πρέπει να γίνει γνωστή. Και αυτό σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας. Μέσω της συναλλαγής, μεγάλη βασιλιά, η αγνότητα πρέπει να γίνει γνωστή. Και αυτό σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας. Στις δυσκολίες, μεγάλη βασιλιά, η δύναμη πρέπει να γίνει γνωστή. Και αυτή σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας. Μέσω της συζήτησης, μεγάλη βασιλιά, η σοφία πρέπει να γίνει γνωστή. Και αυτή σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που

δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας».

«Αυτοί, σεβάσμιε κύριε, είναι οι άνδρες μου, κατάσκοποι και πληροφοριοδότες, που έρχονται αφού έχουν εξερευνήσει τη χώρα. Αυτό που συγκεντρώθηκε πρώτα από αυτούς, εγώ θα το ολοκληρώσω μετά. Τώρα αυτοί, σεβάσμιε κύριε, αφού απομακρύνουν εκείνη τη σκόνη και τη βρωμιά, καλολουσμένοι, καλοαλειμμένοι, με περιποιημένα μαλλιά και γένια, με λευκά ρούχα, προικισμένοι και εφοδιασμένοι με τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, θα απολαμβάνουν τη ζωή».

Τότε ο Ευλογημένος, κατανοώντας αυτό το νόημα, εκείνη τη στιγμή είπε αυτούς τους στίχους:

«Ο άνθρωπος δεν γίνεται εύκολα γνωστός από την εμφάνιση και τη μορφή, δεν πρέπει να εμπιστεύεται κανείς με σύντομη θέαση· διότι με την εμφάνιση των καλά συγκρατημένων, οι ασυγκράτητοι περιφέρονται σε αυτόν τον κόσμο.

Όπως ένα πήλινο σκουλαρίκι που μοιάζει με χρυσό, όπως ένα χάλκινο μισό νόμισμα καλυμμένο με χρυσό· Περιφέρονται στον κόσμο καλυμμένοι από συνοδεία, εσωτερικά ακάθαρτοι, εξωτερικά λαμπεροί».

2. Η ομιλία για τους πέντε βασιλιάδες

123. Προέλευση στη Σαβάττχι. Εκείνη την περίοδο, μεταξύ πέντε βασιλιάδων με επικεφαλής τον Πασενάντι, που ήταν προικισμένοι και εφοδιασμένοι με τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής και απολάμβαναν τη ζωή, εγέρθηκε αυτή η συζήτηση μεταξύ τους - «Ποια είναι άραγε η ανώτερη από τις ηδονές;» Εκεί κάποιοι είπαν: «Οι υλικές μορφές είναι η ανώτερη από τις ηδονές». Κάποιοι είπαν: «Οι ήχοι είναι η ανώτερη από τις ηδονές». Κάποιοι είπαν: «Οι οσμές είναι η ανώτερη από τις ηδονές». Κάποιοι είπαν: «Οι γεύσεις είναι η ανώτερη από τις ηδονές». Κάποιοι είπαν: «Τα απτά αντικείμενα είναι η ανώτερη από τις ηδονές». Όταν εκείνοι οι βασιλιάδες δεν μπόρεσαν να πείσουν ο ένας τον άλλον.

Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε σε εκείνους τους βασιλιάδες: «Ελάτε, αγαπητοί, ας πάμε εκεί όπου είναι ο Ευλογημένος· αφού πλησιάσουμε, ας ρωτήσουμε τον Ευλογημένο αυτό το θέμα. Όπως μας απαντήσει ο Ευλογημένος, έτσι θα το θυμόμαστε». «Ναι, αγαπητοί», απάντησαν εκείνοι οι βασιλιάδες στον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα.

Τότε εκείνοι οι πέντε βασιλιάδες με επικεφαλής τον Πασενάντι πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ, σεβάσμιε κύριε, μεταξύ εμάς των πέντε βασιλιάδων, που ήμασταν προικισμένοι και εφοδιασμένοι με τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής και απολαμβάναμε τη ζωή, εγέρθηκε αυτή η συζήτηση μεταξύ μας - 'Ποια είναι άραγε η ανώτερη από τις ηδονές;' Κάποιοι είπαν: 'Οι υλικές μορφές είναι η ανώτερη από τις ηδονές'. Κάποιοι είπαν: 'Οι ήχοι είναι η ανώτερη από τις ηδονές'. Κάποιοι είπαν: 'Οι

οσμές είναι η ανώτερη από τις ηδονές'. Κάποιοι είπαν: 'Οι γεύσεις είναι η ανώτερη από τις ηδονές'. Κάποιοι είπαν: 'Τα απτά αντικείμενα είναι η ανώτερη από τις ηδονές'. Ποια είναι άραγε, σεβάσμιε κύριε, η ανώτερη από τις ηδονές;»

«Λέω ότι το ευχάριστο είναι το όριο, μεγάλε βασιλιά, στα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής ως το ανώτατο. Αυτές ακριβώς οι υλικές μορφές, μεγάλε βασιλιά, είναι ευχάριστες για κάποιον, αυτές ακριβώς οι υλικές μορφές είναι δυσάρεστες για κάποιον άλλον. Και όποιος με όποιες υλικές μορφές είναι ικανοποιημένος, με ολοκληρωμένο σκοπό, αυτός με εκείνες τις υλικές μορφές δεν επιθυμεί άλλη υλική μορφή πιο ανώτερη ή πιο εξαίσια. Αυτές οι υλικές μορφές είναι ύψιστες για αυτόν. Αυτές οι υλικές μορφές είναι ανυπέρβλητες για αυτόν.

«Αυτοί ακριβώς οι ήχοι, μεγάλε βασιλιά, είναι ευχάριστοι για κάποιον, αυτοί ακριβώς οι ήχοι είναι δυσάρεστοι για κάποιον άλλον. Και όποιος με όποιους ήχους είναι ικανοποιημένος, με ολοκληρωμένο σκοπό, αυτός με εκείνους τους ήχους δεν επιθυμεί άλλον ήχο πιο ανώτερο ή πιο εξαίσιο. Αυτοί οι ήχοι είναι ύψιστοι για αυτόν. Αυτοί οι ήχοι είναι ανυπέρβλητοι για αυτόν.

«Αυτές ακριβώς οι οσμές, μεγάλε βασιλιά, είναι ευχάριστες για κάποιον, αυτές ακριβώς οι οσμές είναι δυσάρεστες για κάποιον άλλον. Και όποιος με όποιες οσμές είναι ικανοποιημένος, με ολοκληρωμένο σκοπό, αυτός με εκείνες τις οσμές δεν επιθυμεί άλλη οσμή πιο ανώτερη ή πιο εξαίσια. Αυτές οι οσμές είναι ύψιστες για αυτόν. Αυτές οι οσμές είναι ανυπέρβλητες για αυτόν.

«Αυτές ακριβώς οι γεύσεις, μεγάλε βασιλιά, είναι ευχάριστες για κάποιον, αυτές ακριβώς οι γεύσεις είναι δυσάρεστες για κάποιον άλλον. Και όποιος με όποιες γεύσεις είναι ικανοποιημένος, με ολοκληρωμένο σκοπό, αυτός με εκείνες τις γεύσεις δεν επιθυμεί άλλη γεύση πιο ανώτερη ή πιο εξαίσια. Αυτές οι γεύσεις είναι ύψιστες για αυτόν. Αυτές οι γεύσεις είναι ανυπέρβλητες για αυτόν.

«Αυτά ακριβώς τα απτά αντικείμενα, μεγάλε βασιλιά, είναι ευχάριστα για κάποιον, αυτά ακριβώς τα απτά αντικείμενα είναι δυσάρεστα για κάποιον άλλον. Και όποιος με όποια απτά αντικείμενα είναι ικανοποιημένος, με ολοκληρωμένο σκοπό, αυτός με εκείνα τα απτά αντικείμενα δεν επιθυμεί άλλο απτό αντικείμενο πιο ανώτερο ή πιο εξαίσιο. Αυτά τα απτά αντικείμενα είναι ύψιστα για αυτόν. Αυτά τα απτά αντικείμενα είναι ανυπέρβλητα για αυτόν».

Εκείνη την περίοδο ο λαϊκός ακόλουθος Τσαντανανγκάλικα καθόταν σε εκείνη τη συνέλευση. Τότε ο λαϊκός ακόλουθος Τσαντανανγκάλικα, αφού σηκώθηκε από τη θέση του, αφού τακτοποίησε τον άνω χιτώνα του πάνω από τον έναν ώμο, αφού χαιρέτησε με ενωμένες παλάμες προς την κατεύθυνση του Ευλογημένου, είπε στον Ευλογημένο: «Μου έρχεται έμπνευση, Ευλογημένε, μου έρχεται έμπνευση, Καλότυχε». «Ας σου έρθει, Τσαντανανγκάλικα», είπε ο Ευλογημένος.

Τότε ο λαϊκός ακόλουθος Τσαντανανγκάλικα επαίνεσε τον Ευλογημένο μπροστά του με κατάλληλο στίχο:

«Όπως ο λωτός, ο κόκκινος λωτός ευωδιαστός,
νωρίς το πρωί θα ήταν ανθισμένος με άρωμα αναλλοίωτο·
δες τον Ανγκίρασα να λάμπει,
σαν τον ήλιο που καίει στον ουρανό».

Τότε εκείνοι οι πέντε βασιλιάδες τίμησαν τον λαϊκό ακόλουθο Τσαντανανγκάλικα με πέντε άνω χιτώνες. Τότε ο λαϊκός ακόλουθος Τσαντανανγκάλικα τίμησε τον Ευλογημένο με εκείνους τους πέντε άνω χιτώνες.

3. Η ομιλία για τον Ντόνα

124. Προέλευση στη Σαβάττχι. Εκείνη την περίοδο ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα έτρωγε μαγειρεμένο ρύζι ενός ντόνα. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα, αφού τελείωσε να τρώει, λαχανιασμένος, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι.

Τότε ο Ευλογημένος, γνωρίζοντας ότι ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είχε τελειώσει να τρώει και ήταν λαχανιασμένος, εκείνη τη στιγμή είπε αυτόν τον στίχο:

«Για τον άνθρωπο που είναι πάντα με επίγνωση,
που γνωρίζει το μέτρο στην τροφή που λαμβάνει·
τα αισθήματά του γίνονται λεπτά,
γερνά αργά, προστατεύοντας τη ζωή του».

Εκείνη την περίοδο ο νεαρός βραχμάνος Σουντασσάνα στεκόταν πίσω από τον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα απευθύνθηκε στον νεαρό βραχμάνο Σουντασσάνα: «Έλα εσύ, αγαπητέ Σουντασσάνα, αφού εκμάθεις αυτόν τον στίχο κοντά στον Ευλογημένο, απάγγειλέ τον κατά το σερβίρισμα του γεύματός μου. Και εγώ θα σου παρέχω καθημερινά εκατό νομίσματα ως μόνιμη προσφερόμενη τροφή». «Ναι, μεγαλειότητα», απάντησε ο νεαρός βραχμάνος Σουντασσάνα στον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα και αφού εξέμαθε αυτόν τον στίχο κοντά στον Ευλογημένο, τον απήγγελλε κατά το σερβίρισμα του γεύματος του βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα:

«Για τον άνθρωπο που είναι πάντα με επίγνωση,
που γνωρίζει το μέτρο στην τροφή που λαμβάνει·
τα αισθήματά του γίνονται λεπτά,
γερνά αργά, προστατεύοντας τη ζωή του».

Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα σταδιακά σταθεροποιήθηκε στο ανώτατο όριο ενός νάλι μαγειρεμένου ρυζιού. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα, αργότερα, με καλά αδυνατισμένο σώμα, τρίβοντας τα μέλη του με την παλάμη, εκείνη τη στιγμή εξέφρασε αυτόν τον εμπνευσμένο λόγο: «Πράγματι εκείνος ο Ευλογημένος με συμπόνεσε και με τα δύο είδη οφέλους - τόσο με το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και με αυτό που αφορά τη μελλοντική ζωή».

4. Η πρώτη ομιλία για τη μάχη

125. Προέλευση στη Σαβάττχι. Τότε ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, εκστράτευσε εναντίον του βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα προς την Κάσι. Άκουσε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα - «Ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, λοιπόν, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, έχει εκστρατεύσει εναντίον μου προς την Κάσι». Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, αντεπιτέθηκε στον βασιλιά της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι, προς την Κάσι. Τότε ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, και ο βασιλιάς

Πασενάντι της Κοσάλα πολέμησαν. Σε εκείνη τη μάχη ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, νίκησε τον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα. Και ο ηττημένος βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα υποχώρησε στη δική του βασιλική πρωτεύουσα, τη Σαβάτθι.

Τότε αρκετοί μοναχοί, αφού ντύθηκαν το πρωί και πήραν τα κύπελλα και τους χιτώνες τους, μπήκαν στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησαν στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο:

«Εδώ, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, εκστράτευσε εναντίον του βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα προς την Κάσι. Άκουσε, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα - 'Ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, λοιπόν, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, έχει εκστρατεύσει εναντίον μου προς την Κάσι'. Τότε, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, αντεπιτέθηκε στον βασιλιά της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι, προς την Κάσι. Τότε, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, και ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα πολέμησαν. Σε εκείνη τη μάχη, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, νίκησε τον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα. Και ο ηττημένος, σεβάσμιε κύριε, βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα υποχώρησε στη δική του βασιλική πρωτεύουσα, τη Σαβάτθι».

«Ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, μοναχοί, έχει κακόβουλους φίλους, κακόβουλους συντρόφους, κλίνει προς τους κακόβουλους· ενώ ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα, μοναχοί, έχει καλούς φίλους, καλούς συντρόφους, κλίνει προς τους καλούς. Σήμερα κιόλας, μοναχοί, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα θα κοιμηθεί με πόνο αυτή τη νύχτα, ηττημένος». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Ο νικητής γεννά έχθρα, ο ηττημένος κοιμάται με πόνο·
ο γαλήνιος κοιμάται ευτυχισμένος, αφού εγκατέλειψε νίκη και ήττα».

5. Η δεύτερη ομιλία για τη μάχη

126. Τότε ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, εκστράτευσε εναντίον του βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα προς την Κάσι. Άκουσε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα - «Ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, λοιπόν, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, έχει εκστρατεύσει εναντίον μου προς την Κάσι». Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, αντεπιτέθηκε στον βασιλιά της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι, προς την Κάσι. Τότε ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, και ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα πολέμησαν. Σε εκείνη τη μάχη ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα νίκησε τον βασιλιά της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι, και τον συνέλαβε ζωντανό. Τότε στον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα ήρθε αυτή η σκέψη: «Αν και αυτός ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, προδίδει εμένα που δεν τον προδίδω, ωστόσο είναι ανιψιός μου. Γιατί να μην αφαιρέσω από τον βασιλιά της Μαγκάντα

Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι, ολόκληρο το σώμα των ελεφάντων, ολόκληρο το σώμα του ιππικού, ολόκληρο το σώμα των αρμάτων, ολόκληρο το σώμα του πεζικού, και να τον αφήσω ζωντανό;»

Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα, αφού αφαίρεσε από τον βασιλιά της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι, ολόκληρο το σώμα των ελεφάντων, ολόκληρο το σώμα του ιππικού, ολόκληρο το σώμα των αρμάτων, ολόκληρο το σώμα του πεζικού, τον άφησε ζωντανό.

Τότε αρκετοί μοναχοί, αφού ντύθηκαν το πρωί και πήραν τα κύπελλα και τους χιτώνες τους, μπήκαν στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησαν στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο:

«Εδώ, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, εκστράτευσε εναντίον του βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα προς την Κάσι. Άκουσε, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα - 'Ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, λοιπόν, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, έχει εκστρατεύσει εναντίον μου προς την Κάσι'. Τότε, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό, αντεπιτέθηκε στον βασιλιά της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι, προς την Κάσι. Τότε, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, και ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα πολέμησαν. Σε εκείνη τη μάχη, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα νίκησε τον βασιλιά της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι, και τον συνέλαβε ζωντανό. Τότε, σεβάσμιε κύριε, στον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα ήρθε αυτή η σκέψη: 'Αν και αυτός ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, προδίδει εμένα που δεν τον προδίδω, ωστόσο είναι ανιψιός μου. Γιατί να μην αφαιρέσω από τον βασιλιά της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι, ολόκληρο το σώμα των ελεφάντων, ολόκληρο το σώμα του ιππικού, ολόκληρο το σώμα των αρμάτων, ολόκληρο το σώμα του πεζικού, και να τον αφήσω ζωντανό;»

«Τότε, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα, αφού αφαίρεσε από τον βασιλιά της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι, ολόκληρο το σώμα των ελεφάντων, ολόκληρο το σώμα του ιππικού, ολόκληρο το σώμα των αρμάτων, ολόκληρο το σώμα του πεζικού, τον άφησε ζωντανό». Τότε ο Ευλογημένος, κατανοώντας αυτό το νόημα, εκείνη τη στιγμή είπε αυτούς τους στίχους:

«Ληστεύει πράγματι ο άνθρωπος, όσο του είναι δυνατό·
όταν όμως άλλοι τον ληστεύουν, αυτός ο ληστής ληστεύεται.

Διότι ο ανόητος φαντάζεται ότι υπάρχει δυνατότητα, όσο το κακό δεν ωριμάζει·
όταν όμως ωριμάζει το κακό, τότε υφίσταται δυστυχία.

«Ο φονιάς βρίσκει φονιά, ο νικητής βρίσκει αυτόν που θα τον νικήσει·
ο υβριστής βρίσκει ύβρη, και αυτός που προσβάλλει βρίσκει αυτόν που θα τον προσβάλει·
έτσι με την εξέλιξη του κάρμα, αυτός που λεηλατεί λεηλατείται.»

6. Η ομιλία για τη Μαλλικά

127. Προέλευση στη Σαβάττχι. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Τότε κάποιος άνθρωπος πλησίασε τον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα· αφού πλησίασε, ανέφερε ψιθυριστά στο αυτί του βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα: «Η Μάλλικα, Μεγαλειότατε, η βασίλισσα, γέννησε κόρη». Όταν αυτό ειπώθηκε, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα ήταν δυσареστημένος.

Τότε ο Ευλογημένος, γνωρίζοντας τη δυσареσκεία του βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα, εκείνη τη στιγμή είπε αυτούς τους στίχους:

«Μια γυναίκα, πράγματι, κυρίαρχε των ανθρώπων, μπορεί να είναι ανώτερη από έναν άνδρα· σοφή, ηθική, σεβόμενη τα πεθερικά σαν θεούς, αφοσιωμένη στον σύζυγό της.

Ο γιος που γεννιέται από αυτήν, γίνεται ήρωας, κυρίαρχος των κατευθύνσεων·

ο γιος μιας τέτοιας ευλογημένης γυναίκας, ακόμη και βασίλειο μπορεί να κυβερνήσει».

7. Η ομιλία για την επιμέλεια

128. Προέλευση στη Σαβάττχι. Κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Υπάρχει άραγε, σεβάσμιε κύριε, ένα φαινόμενο που αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και αυτό που αφορά τη μελλοντική ζωή;»

«Υπάρχει πράγματι, μεγάλε βασιλιά, ένα φαινόμενο που αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και αυτό που αφορά τη μελλοντική ζωή».

«Ποιο όμως, σεβάσμιε κύριε, είναι το ένα φαινόμενο που αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και αυτό που αφορά τη μελλοντική ζωή;»

«Η επιμέλεια πράγματι, μεγάλε βασιλιά, είναι το ένα φαινόμενο που αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και αυτό που αφορά τη μελλοντική ζωή. Όπως, μεγάλε βασιλιά, όσα είναι τα αποτυπώματα των χερσαίων έμβιων όντων, όλα αυτά περιλαμβάνονται στο αποτύπωμα του ελέφαντα, το αποτύπωμα του ελέφαντα φαίνεται ως το κορυφαίο μεταξύ τους - δηλαδή λόγω του μεγέθους του· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μεγάλε βασιλιά, η επιμέλεια είναι το ένα φαινόμενο που αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και αυτό που αφορά τη μελλοντική ζωή». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Ζωή, υγεία, ομορφιά, ευδαιμονικό κόσμο, γέννηση σε υψηλή οικογένεια· από αυτόν που επιθυμεί τέρψεις, υψηλές, η μία μετά την άλλη.

«Την επιμέλεια επαινούν, στις αξιέπαινες πράξεις οι σοφοί· ο επιμελής και τα δύο οφέλη, αποκτά ο σοφός.

«Στην παρούσα ζωή αυτό που είναι όφελος, και αυτό που είναι όφελος που αφορά τη μελλοντική ζωή· με την πλήρη συνειδητοποίηση του οφέλους ο σοφός, σοφός ονομάζεται».

8. Η ομιλία για τον καλό φίλο

129. Προέλευση στη Σαβάττχι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, που είχα μεταβεί σε ιδιωτικό χώρο και ήμουν σε απομόνωση, εγέρθηκε αυτός ο αναλογισμός: 'Η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο, και αυτή είναι για αυτόν που έχει καλό φίλο, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, όχι για αυτόν που έχει κακόβουλο φίλο, κακόβουλο σύντροφο, κλίνει προς τους κακόβουλους'».

«Έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά, έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά! Η Διδασκαλία, μεγάλε βασιλιά, είναι καλά διδαγμένη από εμένα. Και αυτή είναι για αυτόν που έχει καλό φίλο, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, όχι για αυτόν που έχει κακόβουλο φίλο, κακόβουλο σύντροφο, κλίνει προς τους κακόβουλους.

Κάποτε, μεγάλε βασιλιά, διέμενα στους Σάκκα· Ναγκαράκα ήταν το όνομα μιας κωμόπολης των Σάκκα. Τότε, μεγάλε βασιλιά, ο μοναχός Άναντα ήρθε σε μένα· αφού πλησίασε, μου απέδωσε σεβασμό και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, μεγάλε βασιλιά, ο μοναχός Άναντα μου είπε: 'Αυτό είναι το μισό της άγιας ζωής, σεβάσμιε κύριε - δηλαδή η καλή φιλία, η καλή συντροφικότητα, η κλίση προς τους καλούς'».

«Όταν αυτό ειπώθηκε, μεγάλε βασιλιά, είπα στον μοναχό Άναντα: 'Μην μιλάς έτσι, Άναντα, μην μιλάς έτσι, Άναντα! Αυτό πράγματι είναι ολόκληρη η άγια ζωή, Άναντα - δηλαδή η καλή φιλία, η καλή συντροφικότητα, η κλίση προς τους καλούς. Για έναν μοναχό που έχει καλό φίλο, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, Άναντα, αυτό αναμένεται: θα αναπτύξει την ευγενή οκταμελή οδό, θα καλλιεργήσει την ευγενή οκταμελή οδό'.

'Και πώς, Άναντα, ένας μοναχός που έχει καλό φίλο, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, αναπτύσσει την ευγενή οκταμελή οδό, καλλιεργεί την ευγενή οκταμελή οδό; Εδώ, Άναντα, ένας μοναχός αναπτύσσει την ορθή άποψη, βασισμένη στην αποστασιοποίηση, βασισμένη στο μη πάθος, βασισμένη στην παύση, ωριμάζουσα στην αποδέσμευση· αναπτύσσει τον ορθό λογισμό... κ.λπ... αναπτύσσει την ορθή ομιλία... κ.λπ... αναπτύσσει την ορθή πράξη... κ.λπ... αναπτύσσει τον ορθό βιοπορισμό... κ.λπ... αναπτύσσει την ορθή προσπάθεια... κ.λπ... αναπτύσσει την ορθή μνήμη... κ.λπ... αναπτύσσει την ορθή αυτοσυγκέντρωση, βασισμένη στην αποστασιοποίηση, βασισμένη στο μη πάθος, βασισμένη στην παύση, ωριμάζουσα στην αποδέσμευση. Έτσι λοιπόν, Άναντα, ένας μοναχός που έχει καλό φίλο, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς, αναπτύσσει την ευγενή οκταμελή οδό, καλλιεργεί την ευγενή οκταμελή οδό. Και αυτό, Άναντα, πρέπει να γίνει κατανοητό με αυτή τη μέθοδο, πώς αυτό πράγματι είναι ολόκληρη η άγια ζωή - δηλαδή η καλή φιλία, η καλή συντροφικότητα, η κλίση προς τους καλούς'».

«Διότι, Άναντα, βασιζόμενα σε μένα ως καλό φίλο, τα όντα που είναι υποκείμενα στη γέννηση απελευθερώνονται από τη γέννηση, τα όντα που είναι υποκείμενα στο γήρας απελευθερώνονται από το γήρας, τα όντα που είναι υποκείμενα στην ασθένεια απελευθερώνονται από την ασθένεια, τα όντα που είναι υποκείμενα στον θάνατο απελευθερώνονται από τον θάνατο, τα όντα που είναι υποκείμενα στη λύπη, τον

θρήνο, τον πόνο, τη δυσaréσκεια και το άγχος απελευθερώνονται από τη λύπη, τον θρήνο, τον πόνο, τη δυσaréσκεια και το άγχος. Με αυτή τη μέθοδο, Άναντα, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς ολόκληρη αυτή η άγια ζωή - δηλαδή η καλή φιλία, η καλή συντροφικότητα, η κλίση προς τους καλούς'».

«Γι' αυτό, μεγάλε βασιλιά, πρέπει να εξασκείσαι έτσι - "θα έχω καλούς φίλους, θα έχω καλούς συντρόφους, θα κλίνω προς τους καλούς". Έτσι πρέπει να εξασκείσαι, μεγάλε βασιλιά.

«Για σένα, μεγάλε βασιλιά, που έχεις καλούς φίλους, καλούς συντρόφους, που κλίνεις προς τους καλούς, αυτός ο ένας παράγοντας πρέπει να καλλιεργείται εξαρτώμενος - η επιμέλεια στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Καθώς εσύ, μεγάλε βασιλιά, διαμένεις επιμελής, εξαρτώμενος από την επιμέλεια, στον γυναικωνίτη που σε ακολουθεί θα έρθει έτσι η σκέψη - "ο βασιλιάς διαμένει επιμελής, εξαρτώμενος από την επιμέλεια. Λοιπόν, ας διαμένουμε κι εμείς επιμελείς, εξαρτώμενοι από την επιμέλεια"».

«Καθώς εσύ, μεγάλε βασιλιά, διαμένεις επιμελής, εξαρτώμενος από την επιμέλεια, και στους πολεμιστές που σε ακολουθούν θα έρθει έτσι η σκέψη - "ο βασιλιάς διαμένει επιμελής, εξαρτώμενος από την επιμέλεια. Λοιπόν, ας διαμένουμε κι εμείς επιμελείς, εξαρτώμενοι από την επιμέλεια"».

«Καθώς εσύ, μεγάλε βασιλιά, διαμένεις επιμελής, εξαρτώμενος από την επιμέλεια, και στο στράτευμα θα έρθει έτσι η σκέψη - "ο βασιλιάς διαμένει επιμελής, εξαρτώμενος από την επιμέλεια. Λοιπόν, ας διαμένουμε κι εμείς επιμελείς, εξαρτώμενοι από την επιμέλεια"».

«Καθώς εσύ, μεγάλε βασιλιά, διαμένεις επιμελής, εξαρτώμενος από την επιμέλεια, και στους κατοίκους των κωμοπόλεων και της υπαίθρου θα έρθει έτσι η σκέψη - "ο βασιλιάς διαμένει επιμελής, εξαρτώμενος από την επιμέλεια. Λοιπόν, ας διαμένουμε κι εμείς επιμελείς, εξαρτώμενοι από την επιμέλεια"».

«Καθώς εσύ, μεγάλε βασιλιά, διαμένεις επιμελής, εξαρτώμενος από την επιμέλεια, και ο ίδιος ο εαυτός σου θα είναι φυλαγμένος και προστατευμένος - και ο γυναικωνίτης θα είναι φυλαγμένος και προστατευμένος, και το θησαυροφυλάκιο θα είναι φυλαγμένο και προστατευμένο». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Αυτός που επιθυμεί πλούτη, εξαιρετικά, το ένα μετά το άλλο· την επιμέλεια επαινούν, στις αξιέπαινες πράξεις οι σοφοί.

«Ο επιμελής και τα δύο οφέλη, αποκτά ο σοφός· στην παρούσα ζωή αυτό που είναι όφελος, και αυτό που είναι όφελος που αφορά τη μελλοντική ζωή· με την πλήρη συνειδητοποίηση του οφέλους ο σοφός, σοφός ονομάζεται».

9. Η πρώτη ομιλία για τον άτεκνο

130. Προέλευση στη Σαβάττχι. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα κατά τη διάρκεια της ημέρας πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα που

καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Λοιπόν, από πού έρχεσαι, μεγάλε βασιλιά, το μεσημέρι;»

«Εδώ, σεβάσμιε κύριε, στη Σαβάτθι ένας πλούσιος οικοδεσπότης πέθανε. Αφού μετέφερα την περιουσία του, που ήταν χωρίς γιο, στο εσωτερικό παλάτι του βασιλιά, έρχομαι. Ογδόντα εκατοντάδες χιλιάδες μόνο σε χρυσό, σεβάσμιε κύριε, τι να πει κανείς για τα χρήματα! Εκείνου του πλούσιου οικοδεσπότη, σεβάσμιε κύριε, τέτοια ήταν η απόλαυση της τροφής - έτρωγε ρύζι με φλούδες μαζί με ξινή σούπα. Τέτοια ήταν η απόλαυση των ρούχων - φορούσε κανναβένιο ρούχο ραμμένο από τρία κομμάτια. Τέτοια ήταν η απόλαυση του οχήματος - πήγαινε με ένα παλιό αμαξάκι κρατώντας μια ομπρέλα από φύλλα».

«Έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά, έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά! Ένα ανάρετο άτομο, μεγάλε βασιλιά, αφού αποκτήσει εξαιρετικά πλούτη, δεν ευχαριστεί και δεν ικανοποιεί τον εαυτό του, δεν ευχαριστεί και δεν ικανοποιεί τη μητέρα και τον πατέρα, δεν ευχαριστεί και δεν ικανοποιεί τα παιδιά και τη σύζυγο, δεν ευχαριστεί και δεν ικανοποιεί τους δούλους, τους εργάτες και τους υπηρέτες, δεν ευχαριστεί και δεν ικανοποιεί τους φίλους και συνεργάτες, δεν εδραιώνει στους ασκητές και βραχμάνους προσφορές που οδηγούν προς τα άνω, που οδηγούν στον παράδεισο, που έχουν ευτυχισμένο επακόλουθο, που οδηγούν στον ευδαιμονικό κόσμο. Όταν εκείνα τα πλούτη του δεν χρησιμοποιούνται σωστά έτσι, είτε οι βασιλιάδες τα αρπάζουν, είτε οι κλέφτες τα αρπάζουν, είτε η φωτιά τα καίει, είτε το νερό τα παρασύρει, είτε οι μη αγαπημένοι κληρονόμοι τα αρπάζουν. Έτσι εκείνα τα πλούτη, μεγάλε βασιλιά, που δεν χρησιμοποιούνται σωστά, οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, όχι σε απόλαυση.

«Όπως, μεγάλε βασιλιά, σε ένα μέρος χωρίς ανθρώπους μια λιμνούλα με διαυγές νερό, με δροσερό νερό, με γλυκό νερό, με καθαρό νερό, με ωραίες όχθες, γοητευτική. Εκείνο το νερό ο κόσμος ούτε θα το έπαιρνε, ούτε θα το έπινε, ούτε θα έκανε μπάνιο, ούτε θα το χρησιμοποιούσε όπως ήθελε. Έτσι πράγματι εκείνο το νερό, μεγάλε βασιλιά, που δεν χρησιμοποιείται σωστά, θα οδηγούνταν σε πλήρη εξάλειψη, όχι σε απόλαυση. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μεγάλε βασιλιά, ένα ανάρετο άτομο, αφού αποκτήσει εξαιρετικά πλούτη, δεν ευχαριστεί και δεν ικανοποιεί τον εαυτό του, δεν ευχαριστεί και δεν ικανοποιεί τη μητέρα και τον πατέρα, δεν ευχαριστεί και δεν ικανοποιεί τα παιδιά και τη σύζυγο, δεν ευχαριστεί και δεν ικανοποιεί τους δούλους, τους εργάτες και τους υπηρέτες, δεν ευχαριστεί και δεν ικανοποιεί τους φίλους και συνεργάτες, δεν εδραιώνει στους ασκητές και βραχμάνους προσφορές που οδηγούν προς τα άνω, που οδηγούν στον παράδεισο, που έχουν ευτυχισμένο επακόλουθο, που οδηγούν στον ευδαιμονικό κόσμο. Όταν εκείνα τα πλούτη του δεν χρησιμοποιούνται σωστά έτσι, είτε οι βασιλιάδες τα αρπάζουν, είτε οι κλέφτες τα αρπάζουν, είτε η φωτιά τα καίει, είτε το νερό τα παρασύρει, είτε οι μη αγαπημένοι κληρονόμοι τα αρπάζουν. Έτσι εκείνα τα πλούτη, μεγάλε βασιλιά, που δεν χρησιμοποιούνται σωστά, οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, όχι σε απόλαυση.

«Ένα ανάρετο άτομο όμως, μεγάλε βασιλιά, αφού αποκτήσει εξαιρετικά πλούτη, ευχαριστεί και ικανοποιεί τον εαυτό του, ευχαριστεί και ικανοποιεί τη μητέρα και τον πατέρα, ευχαριστεί και ικανοποιεί τα παιδιά και τη σύζυγο, ευχαριστεί και ικανοποιεί τους δούλους, τους εργάτες και τους υπηρέτες, ευχαριστεί και ικανοποιεί τους φίλους και συνεργάτες, εδραιώνει στους ασκητές και βραχμάνους προσφορές που οδηγούν προς τα άνω, που οδηγούν στον παράδεισο, που έχουν ευτυχισμένο επακόλουθο, που οδηγούν στον ευδαιμονικό κόσμο. Όταν εκείνα τα πλούτη του

χρησιμοποιούνται σωστά έτσι, ούτε οι βασιλιάδες τα αρπάζουν, ούτε οι κλέφτες τα αρπάζουν, ούτε η φωτιά τα καίει, ούτε το νερό τα παρασύρει, ούτε οι μη αγαπημένοι κληρονόμοι τα αρπάζουν. Έτσι εκείνα τα πλούτη, μεγάλε βασιλιά, που χρησιμοποιούνται σωστά, οδηγούνται σε απόλαυση, όχι σε πλήρη εξάλειψη.

«Όπως, μεγάλε βασιλιά, κοντά σε ένα χωριό ή μια κωμόπολη μια λιμνούλα με διαυγές νερό, με δροσερό νερό, με γλυκό νερό, με καθαρό νερό, με ωραίες όχθες, γοητευτική. Εκείνο το νερό ο κόσμος θα το έπαιρνε, θα το έπινε, θα έκανε μπάνιο, θα το χρησιμοποιούσε όπως ήθελε. Έτσι πράγματι εκείνο το νερό, μεγάλε βασιλιά, που χρησιμοποιείται σωστά, θα οδηγούνταν σε απόλαυση, όχι σε πλήρη εξάλειψη. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μεγάλε βασιλιά, ένα ενάρετο άτομο, αφού αποκτήσει εξαιρετικά πλούτη, ευχαριστεί και ικανοποιεί τον εαυτό του, ευχαριστεί και ικανοποιεί τη μητέρα και τον πατέρα, ευχαριστεί και ικανοποιεί τα παιδιά και τη σύζυγο, ευχαριστεί και ικανοποιεί τους δούλους, τους εργάτες και τους υπηρέτες, ευχαριστεί και ικανοποιεί τους φίλους και συνεργάτες, εδραιώνει στους ασκητές και βραχμάνους προσφορές που οδηγούν προς τα άνω, που οδηγούν στον παράδεισο, που έχουν ευτυχισμένο επακόλουθο, που οδηγούν στον ευδαιμονικό κόσμο. Όταν εκείνα τα πλούτη του χρησιμοποιούνται σωστά έτσι, ούτε οι βασιλιάδες τα αρπάζουν, ούτε οι κλέφτες τα αρπάζουν, ούτε η φωτιά τα καίει, ούτε το νερό τα παρασύρει, ούτε οι μη αγαπημένοι κληρονόμοι τα αρπάζουν. Έτσι εκείνα τα πλούτη, μεγάλε βασιλιά, που χρησιμοποιούνται σωστά, οδηγούνται σε απόλαυση, όχι σε πλήρη εξάλειψη».

«Όπως το κρύο νερό σε τόπο χωρίς ανθρώπους,
αυτό μη πινόμενο στεγνώνει·
έτσι ο κακός άνθρωπος αποκτώντας πλούτη,
ούτε ο ίδιος απολαμβάνει ούτε δίνει.

Ο σοφός όμως και νοήμων αποκτώντας πλούτη,
αυτός απολαμβάνει και εκτελεί τα καθήκοντά του·
αυτός, ο ταύρος, συντηρώντας τον κύκλο των συγγενών,
ακατηγόρητος πηγαίνει στον ουράνιο τόπο.»

10. Η δεύτερη ομιλία για τον άτεκνο

131. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα κατά τη διάρκεια της ημέρας πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, στον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Λοιπόν, από πού έρχεσαι, μεγάλε βασιλιά, το μεσημέρι;»

«Εδώ, σεβάσμιε κύριε, στη Σαβάτθι ένας πλούσιος οικοδεσπότης πέθανε. Αφού μετέφερα την περιουσία του, που ήταν χωρίς γιο, στο εσωτερικό παλάτι του βασιλιά, έρχομαι. Εκατό εκατοντάδες χιλιάδες μόνο σε χρυσό, σεβάσμιε κύριε, τι να πει κανείς για τα χρήματα! Εκείνου του πλούσιου οικοδεσπότη, σεβάσμιε κύριε, τέτοια ήταν η απόλαυση της τροφής - έτρωγε ρύζι με φλούδες μαζί με ξινή σούπα. Τέτοια ήταν η απόλαυση των ρούχων - φορούσε κανναβένιο ρούχο ραμμένο από τρία κομμάτια. Τέτοια ήταν η απόλαυση του οχήματος - πήγαινε με ένα παλιό αμαξάκι κρατώντας μια ομπρέλα από φύλλα».

«Έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά, έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά! Κάποτε στο παρελθόν, μεγάλε βασιλιά, αυτός ο πλούσιος οικοδεσπότης πρόσφερε προσφερόμενη τροφή σε έναν Μεμονωμένο Αυτοφωτισμένο ονόματι Ταγγαρασίκχι. Αφού είπε "Δώστε προσφερόμενη τροφή στον ασκητή", σηκώθηκε από τη θέση του και έφυγε. Αφού όμως έδωσε, αργότερα μετάνιωσε: "Καλύτερα αυτή την προσφερόμενη τροφή να την έτρωγαν δούλοι ή εργάτες". Και αφαίρεσε τη ζωή του μοναχογιού του αδελφού του για χάρη της περιουσίας.

«Επειδή λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, αυτός ο πλούσιος οικοδεσπότης πρόσφερε προσφερόμενη τροφή στον Μεμονωμένο Αυτοφωτισμένο Ταγγαρασίκχι, ως επακόλουθο εκείνης της πράξης επαναγεννήθηκε επτά φορές στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Ως υπόλοιπο επακόλουθο εκείνης ακριβώς της πράξης, έγινε πλούσιος επτά φορές σε αυτή ακριβώς τη Σαβάτθι. Επειδή λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, αυτός ο πλούσιος οικοδεσπότης αφού έδωσε αργότερα μετάνιωσε: "Καλύτερα αυτή την προσφερόμενη τροφή να την έτρωγαν δούλοι ή εργάτες", ως επακόλουθο εκείνης της πράξης η συνείδησή του δεν κλίνει προς εξαιρετή απόλαυση τροφής, η συνείδησή του δεν κλίνει προς εξαιρετή απόλαυση ρούχων, η συνείδησή του δεν κλίνει προς εξαιρετή απόλαυση οχήματος, η συνείδησή του δεν κλίνει προς απόλαυση των πέντε εξαιρετών ειδών αισθησιακής ηδονής. Επειδή λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, αυτός ο πλούσιος οικοδεσπότης αφαίρεσε τη ζωή του μοναχογιού του αδελφού του για χάρη της περιουσίας, ως επακόλουθο εκείνης της πράξης καιγόταν στην κόλαση για πολλά χρόνια, για πολλές εκατοντάδες χρόνια, για πολλές χιλιάδες χρόνια, για πολλές εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια. Ως υπόλοιπο επακόλουθο εκείνης ακριβώς της πράξης, αυτή την έβδομη φορά η περιουσία χωρίς γιο εισέρχεται στο βασιλικό θησαυροφυλάκιο. Εκείνου λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, του πλούσιου οικοδεσπότη η παλιά αξιέπαινη πράξη έχει εξαντληθεί, και νέα αξιέπαινη πράξη δεν έχει συσσωρευτεί. Σήμερα όμως, μεγάλε βασιλιά, ο πλούσιος οικοδεσπότης καίγεται στη Μεγάλη Πορούβα κόλαση». «Έτσι λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, ο πλούσιος οικοδεσπότης έχει γεννηθεί στη Μεγάλη Πορούβα κόλαση;» «Ναι, μεγάλε βασιλιά, ο πλούσιος οικοδεσπότης έχει γεννηθεί στη Μεγάλη Πορούβα κόλαση». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Δημητριακά, χρήματα, ασήμι, χρυσός, ή οτιδήποτε υπάρχει ως κατοχή· δούλοι, εργάτες, υπηρέτες, και όσοι ζουν εξαρτώμενοι από αυτόν.

«Όλα αυτά δεν μπορεί να τα πάρει μαζί του, όλα έχουν τη φύση της εγκατάλειψης· αλλά ό,τι κάνει με το σώμα, με την ομιλία ή με τον νου.

«Αυτό πράγματι είναι δικό του, και αυτό παίρνοντας φεύγει· και αυτό τον ακολουθεί, σαν σκιά αχώριστη.

«Για αυτό ας κάνει κανείς το καλό, συσσωρεύοντας για τη μελλοντική ζωή· οι αξιέπαινες πράξεις στον μεταθανάτιο κόσμο, γίνονται υποστήριξη για τα έμβια όντα».

Το δεύτερο κεφάλαιο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Οι ασκητές με πλεγμένα μαλλιά, οι πέντε βασιλιάδες, με τον Ντόναπάκα και τον Κούρα·
με τη μάχη δύο ειπώθηκαν, η Μάλλικα δύο, με την επιμέλεια και·
με τον άτεκνο δύο ειπώθηκαν, γι' αυτό λέγεται το κεφάλαιο.

3. Το τρίτο κεφάλαιο

1. Η ομιλία για το άτομο

132. Προέλευση στη Σαβάττχι. Τότε ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Υπάρχουν, μεγάλε βασιλιά, αυτά τα τέσσερα άτομα στον κόσμο. Ποιοι τέσσερις; Ο πορευόμενος από το σκοτάδι στο σκοτάδι, ο πορευόμενος από το σκοτάδι στο φως, ο πορευόμενος από το φως στο σκοτάδι, ο πορευόμενος από το φως στο φως.»

«Και πώς, μεγάλε βασιλιά, ένα άτομο είναι πορευόμενο από το σκοτάδι στο σκοτάδι; Εδώ, μεγάλε βασιλιά, κάποιο άτομο έχει γεννηθεί σε χαμηλή οικογένεια, σε οικογένεια παρία ή σε οικογένεια καλαθοπλεκτών ή σε οικογένεια κυνηγών ή σε οικογένεια αμαξοποιών ή σε οικογένεια σκουπιδιάρηδων, φτωχή, με λίγη τροφή και ρόφημα, με δύσκολη διαβίωση, όπου με δυσκολία αποκτάται τροφή και ένδυμα. Και αυτός είναι άσχημος, δυσθέατος, νάνος, με πολλές ασθένειες, τυφλός ή κουλός ή χωλός ή παράλυτος, μη αποδέκτης τροφής, ροφήματος, ενδύματος, οχήματος, στεφανιών, αρωμάτων και αλοιφών, κρεβατιού, καταλύματος και φωτισμού. Αυτός συμπεριφέρεται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά. Αυτός, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση.

«Όπως, μεγάλε βασιλιά, ένας άνθρωπος από το σκοτάδι θα πήγαινε στο σκοτάδι, ή από το σκοτεινό θα πήγαινε στο σκοτεινό, ή από αιματηρή ακαθαρσία θα πήγαινε σε αιματηρή ακαθαρσία. Παρόμοιο με αυτό, μεγάλε βασιλιά, λέω ότι είναι αυτό το άτομο. Έτσι λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, ένα άτομο είναι πορευόμενο από το σκοτάδι στο σκοτάδι.

«Και πώς, μεγάλε βασιλιά, ένα άτομο είναι πορευόμενο από το σκοτάδι στο φως; Εδώ, μεγάλε βασιλιά, κάποιο άτομο έχει γεννηθεί σε χαμηλή οικογένεια, σε οικογένεια παρία ή σε οικογένεια καλαθοπλεκτών ή σε οικογένεια κυνηγών ή σε οικογένεια αμαξοποιών ή σε οικογένεια σκουπιδιάρηδων, φτωχή, με λίγη τροφή και ρόφημα, με δύσκολη διαβίωση, όπου με δυσκολία αποκτάται τροφή και ένδυμα. Και αυτός είναι άσχημος, δυσθέατος, νάνος, με πολλές ασθένειες, τυφλός ή κουλός ή χωλός ή παράλυτος, μη αποδέκτης τροφής, ροφήματος, ενδύματος, οχήματος, στεφανιών, αρωμάτων και αλοιφών, κρεβατιού, καταλύματος και φωτισμού. Αυτός συμπεριφέρεται με καλή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με καλή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με καλή νοητική συμπεριφορά. Αυτός, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή

λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο.

«Όπως, μεγάλε βασιλιά, ένας άνθρωπος από τη γη θα ανέβαινε σε ανάκλιντρο, ή από ανάκλιντρο θα ανέβαινε στη ράχη αλόγου, ή από τη ράχη αλόγου θα ανέβαινε στον αυχένα ελέφαντα, ή από τον αυχένα ελέφαντα θα ανέβαινε σε ανάκτορο. Παρόμοιο με αυτό, μεγάλε βασιλιά, λέω ότι είναι αυτό το άτομο. Έτσι λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, ένα άτομο είναι πορευόμενο από το σκοτάδι στο φως.

«Και πώς, μεγάλε βασιλιά, ένα άτομο είναι πορευόμενο από το φως στο σκοτάδι; Εδώ, μεγάλε βασιλιά, κάποιο άτομο έχει γεννηθεί σε υψηλή οικογένεια, σε οικογένεια πλούσιων πολεμιστών ή σε οικογένεια πλούσιων βραχμάνων ή σε οικογένεια πλούσιων οικοδεσποτών, πλούσια, με μεγάλο πλούτο, με μεγάλα αγαθά, με άφθονο χρυσό και ασήμι, με άφθονα περιουσιακά στοιχεία και εξοπλισμό, με άφθονα χρήματα και σιτηρά. Και αυτός είναι όμορφος, ευπαρουσίαστος, χαριτωμένος, προικισμένος με υπέρτατη ομορφιά και λάμψη, αποδέκτης τροφής, ροφήματος, ενδύματος, οχήματος, στεφανιών, αρωμάτων και αλοιφών, κρεβατιού, καταλύματος και φωτισμού. Αυτός συμπεριφέρεται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά. Αυτός, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση.

«Όπως, μεγάλε βασιλιά, ένας άνθρωπος από ανάκτορο θα κατέβαινε στον αυχένα ελέφαντα, ή από τον αυχένα ελέφαντα θα κατέβαινε στη ράχη αλόγου, ή από τη ράχη αλόγου θα κατέβαινε σε ανάκλιντρο, ή από ανάκλιντρο θα κατέβαινε στη γη, ή από τη γη θα εισερχόταν στο σκοτάδι. Παρόμοιο με αυτό, μεγάλε βασιλιά, λέω ότι είναι αυτό το άτομο. Έτσι λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, ένα άτομο είναι πορευόμενο από το φως στο σκοτάδι.

«Και πώς, μεγάλε βασιλιά, ένα άτομο πορεύεται από το φως στο φως; Εδώ, μεγάλε βασιλιά, κάποιο άτομο έχει γεννηθεί σε υψηλή οικογένεια, σε οικογένεια πλούσιων πολεμιστών ή σε οικογένεια πλούσιων βραχμάνων ή σε οικογένεια πλούσιων οικοδεσποτών, πλούσια, με μεγάλο πλούτο, με μεγάλα αγαθά, με άφθονο χρυσό και ασήμι, με άφθονα περιουσιακά στοιχεία και εξοπλισμό, με άφθονα χρήματα και σιτηρά. Και αυτός είναι όμορφος, ευπαρουσίαστος, χαριτωμένος, προικισμένος με υπέρτατη ομορφιά και λάμψη, αποδέκτης τροφής, ροφήματος, ενδύματος, οχήματος, στεφανιών, αρωμάτων και αλοιφών, κρεβατιού, καταλύματος και φωτισμού. Αυτός συμπεριφέρεται με καλή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με καλή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με καλή νοητική συμπεριφορά. Αυτός, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο.

«Όπως, μεγάλε βασιλιά, ένας άνθρωπος θα μετέβαινε από ανάκλιντρο σε ανάκλιντρο, ή από πλάτη αλόγου σε πλάτη αλόγου, ή από σβέρκο ελέφαντα σε σβέρκο ελέφαντα, ή από μέγαρο σε μέγαρο. Παρόμοιο με αυτό, μεγάλε βασιλιά, λέω ότι είναι αυτό το

άτομο. Έτσι, μεγάλη βασιλιά, ένα άτομο πορεύεται από το φως στο φως. Αυτά, μεγάλη βασιλιά, είναι τα τέσσερα άτομα που υπάρχουν στον κόσμο». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Ο φτωχός άνθρωπος, βασιλιά, είναι άπιστος και τσιγκούνης· φιλάργυρος, με κακόβουλες σκέψεις, με λανθασμένες απόψεις, χωρίς σεβασμό.

«Σε ασκητές και βραχμάνους, ή και σε άλλους επαίτες· υβρίζει και χλευάζει, είναι αρνητής και προσβλητικός.

«Εμποδίζει αυτόν που δίνει τροφή σε αυτούς που ζητούν· τέτοιος άνθρωπος, βασιλιά, πεθαίνοντας, κυρίαρχε των ανθρώπων· πηγαίνει στη φρικτή κόλαση, πορευόμενος από το σκοτάδι στο σκοτάδι.

«Ο φτωχός άνθρωπος, βασιλιά, έχει πίστη και είναι γενναιόδωρος· δίνει, με άριστες σκέψεις, άνθρωπος με ατάραχο νου.

«Σε ασκητές και βραχμάνους, ή και σε άλλους επαίτες· σηκώνεται και αποδίδει σεβασμό, εξασκείται στην ίση συμπεριφορά.

«Δεν εμποδίζει αυτόν που δίνει τροφή σε αυτούς που ζητούν· τέτοιος άνθρωπος, βασιλιά, πεθαίνοντας, κυρίαρχε των ανθρώπων· πηγαίνει στον ουράνιο τόπο, πορευόμενος από το σκοτάδι στο φως.

«Αν ο πλούσιος άνθρωπος, βασιλιά, είναι άπιστος και τσιγκούνης· φιλάργυρος, με κακόβουλες σκέψεις, με λανθασμένες απόψεις, χωρίς σεβασμό.

«Σε ασκητές και βραχμάνους, ή και σε άλλους επαίτες· υβρίζει και χλευάζει, είναι αρνητής και προσβλητικός.

«Εμποδίζει αυτόν που δίνει τροφή σε αυτούς που ζητούν· τέτοιος άνθρωπος, βασιλιά, πεθαίνοντας, κυρίαρχε των ανθρώπων· πηγαίνει στη φρικτή κόλαση, πορευόμενος από το φως στο σκοτάδι.

«Αν ένας πλούσιος άνθρωπος, βασιλιά, έχει πίστη και είναι χωρίς τσιγκουνιά· δίνει, με άριστες σκέψεις, άνθρωπος με ατάραχο νου.

«Σε ασκητές και βραχμάνους, ή και σε άλλους επαίτες· σηκώνεται και αποδίδει σεβασμό, εξασκείται στην ίση συμπεριφορά.

«Δεν εμποδίζει αυτόν που δίνει τροφή σε αυτούς που ζητούν· τέτοιος άνθρωπος, βασιλιά, πεθαίνοντας, κυρίαρχε των ανθρώπων· πηγαίνει στον ουράνιο τόπο, πορευόμενος από το φως στο φως».

2. Η ομιλία για τη γιαγιά

133. Προέλευση στη Σαβάττχι. Στον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Λοιπόν, από πού έρχεσαι, μεγάλη βασιλιά, το μεσημέρι;»

«Η γιαγιά μου, σεβάσμιε κύριε, πέθανε, γερασμένη, ηλικιωμένη, προχωρημένη στα χρόνια, έχοντας διανύσει μεγάλη περίοδο, έχοντας φτάσει στο τέλος της ηλικίας,

εκατόν είκοσι ετών από τη γέννησή της. Η γιαγιά μου όμως, σεβάσμιε κύριε, ήταν αγαπητή και λατρεμένη. Αν μπορούσα, σεβάσμιε κύριε, με έναν ελέφαντα-κόσμημα να επιτύχω 'να μην πέθαινε η γιαγιά μου', θα έδινα έναν ελέφαντα-κόσμημα - 'να μην πέθαινε η γιαγιά μου'. Αν μπορούσα, σεβάσμιε κύριε, με ένα άλογο-κόσμημα να επιτύχω 'να μην πέθαινε η γιαγιά μου', θα έδινα ένα άλογο-κόσμημα - 'να μην πέθαινε η γιαγιά μου'. Αν μπορούσα, σεβάσμιε κύριε, με ένα εκλεκτό χωριό να επιτύχω 'να μην πέθαινε η γιαγιά μου', θα έδινα ένα εκλεκτό χωριό - 'να μην πέθαινε η γιαγιά μου'. Αν μπορούσα, σεβάσμιε κύριε, με μια περιοχή της χώρας να επιτύχω 'να μην πέθαινε η γιαγιά μου', θα έδινα μια περιοχή της χώρας - 'να μην πέθαινε η γιαγιά μου'. «Όλα τα όντα, μεγάλε βασιλιά, είναι υποκείμενα στον θάνατο, έχουν τον θάνατο ως τέλος, δεν έχουν ξεπεράσει τον θάνατο.» «Θαυμαστό, σεβάσμιε κύριε, εκπληκτικό, σεβάσμιε κύριε! Πόσο καλά ειπωμένο είναι αυτό, σεβάσμιε κύριε, από τον Ευλογημένο -όλα τα όντα είναι υποκείμενα στον θάνατο, έχουν τον θάνατο ως τέλος, δεν έχουν ξεπεράσει τον θάνατο.»

«Έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά, έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά! Όλα τα όντα είναι υποκείμενα στον θάνατο, έχουν τον θάνατο ως τέλος, δεν έχουν ξεπεράσει τον θάνατο. Όπως, μεγάλε βασιλιά, όσα δοχεία του αγγειοπλάστη υπάρχουν, είτε ωμά είτε ψημένα, όλα αυτά είναι υποκείμενα στο σπάσιμο, έχουν το σπάσιμο ως τέλος, δεν έχουν ξεπεράσει το σπάσιμο· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μεγάλε βασιλιά, όλα τα όντα είναι υποκείμενα στον θάνατο, έχουν τον θάνατο ως τέλος, δεν έχουν ξεπεράσει τον θάνατο.» Αυτά είπε... κ.λπ...

«Όλα τα όντα θα πεθάνουν, διότι η ζωή έχει τον θάνατο ως τέλος· θα πάνε σύμφωνα με τις πράξεις τους, δεχόμενα τον καρπό των αξιέπαινων και κακόβουλων πράξεων· αυτοί με κακόβουλες πράξεις στην κόλαση, αυτοί με αξιέπαινες πράξεις σε καλό προορισμό.

«Για αυτό ας κάνει κανείς το καλό, συσσωρεύοντας για τη μελλοντική ζωή· οι αξιέπαινες πράξεις στον μεταθανάτιο κόσμο, γίνονται υποστήριξη για τα έμβια όντα».

3. Η ομιλία για τον κόσμο

134. Προέλευση στη Σαβάττχι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Πόσοι, σεβάσμιε κύριε, νοητικοί παράγοντες του κόσμου όταν εγείρονται εγείρονται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή;» «Τρεις, μεγάλε βασιλιά, νοητικοί παράγοντες του κόσμου όταν εγείρονται εγείρονται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή. Ποιοι τρεις; Η απληστία, μεγάλε βασιλιά, είναι νοητικός παράγοντας του κόσμου που όταν εγείρεται εγείρεται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή. Το μίσος, μεγάλε βασιλιά, είναι νοητικός παράγοντας του κόσμου που όταν εγείρεται εγείρεται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή. Η αυταπάτη, μεγάλε βασιλιά, είναι νοητικός παράγοντας του κόσμου που όταν εγείρεται εγείρεται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή. Αυτοί, μεγάλε βασιλιά, είναι οι τρεις νοητικοί παράγοντες του κόσμου που όταν εγείρονται εγείρονται προς βλάβη, οδύνη και δυσάρεστη διαμονή». Αυτά είπε... κ.λπ...

«Η απληστία και το μίσος και η αυταπάτη, τον άνθρωπο με κακόβουλο νου·

βλάπτουν, γεννημένα από τον εαυτό, όπως ο καρπός το μπαμπού με φλοιό ως ουσία».

4. Η ομιλία για την τοξοβολία

135. Προέλευση στη Σαβάττχι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Πασενάντι της Κοσάλα είπε στον Ευλογημένο: «Πού άραγε, σεβάσμιε κύριε, πρέπει να δίνεται δωρεά;» «Όπου, μεγάλε βασιλιά, ο νους έχει πεποίθηση». «Πού όμως, σεβάσμιε κύριε, το δοσμένο έχει μεγάλο καρπό;» «Αυτό είναι διαφορετικό, μεγάλε βασιλιά, το πού πρέπει να δίνεται δωρεά, και διαφορετικό αυτό το πού το δοσμένο έχει μεγάλο καρπό. Σε έναν ηθικό, μεγάλε βασιλιά, το δοσμένο έχει μεγάλο καρπό, όχι έτσι σε έναν ανήθικο. Τότε λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, θα σε ρωτήσω κάτι σχετικά με αυτό. Όπως σου αρέσει, έτσι να απαντήσεις. Τι νομίζεις, μεγάλε βασιλιά, ας υποθέσουμε ότι εδώ είχες πόλεμο μπροστά σου, μάχη που είχε ξεσπάσει. Τότε θα ερχόταν ένας νεαρός της πολεμικής κάστας, ανεκπαίδευτος, με αγύμναστο χέρι, χωρίς αποδεδειγμένη ικανότητα, χωρίς αποδεδειγμένη στόχευση, δειλός, τρομαγμένος, φοβισμένος, που τρέπεται σε φυγή. Θα συντηρούσες εκείνον τον άνθρωπο, και θα είχες ανάγκη από έναν τέτοιο άνθρωπο;» «Δεν θα συντηρούσα, σεβάσμιε κύριε, εκείνον τον άνθρωπο, και δεν θα είχα ανάγκη από έναν τέτοιο άνθρωπο». «Τότε θα ερχόταν ένας νεαρός βραχμάνος, ανεκπαίδευτος... κ.λπ... τότε θα ερχόταν ένας νεαρός της εμπορικής κάστας, ανεκπαίδευτος... κ.λπ... τότε θα ερχόταν ένας νεαρός της εργατικής κάστας, ανεκπαίδευτος... κ.λπ... και δεν θα είχα ανάγκη από έναν τέτοιο άνθρωπο».

«Τι νομίζεις, μεγάλε βασιλιά, ας υποθέσουμε ότι εδώ είχες πόλεμο μπροστά σου, μάχη που είχε ξεσπάσει. Τότε θα ερχόταν ένας νεαρός της πολεμικής κάστας, καλά εκπαιδευμένος, με εξασκημένο χέρι, με αποδεδειγμένη ικανότητα, με αποδεδειγμένη στόχευση, άφοβος, ατρόμητος, χωρίς φόβο, που δεν τρέπεται σε φυγή. Θα συντηρούσες εκείνον τον άνθρωπο, και θα είχες ανάγκη από έναν τέτοιο άνθρωπο;» «Θα συντηρούσα, σεβάσμιε κύριε, εκείνον τον άνθρωπο, και θα είχα ανάγκη από έναν τέτοιο άνθρωπο». «Τότε θα ερχόταν ένας νεαρός βραχμάνος... κ.λπ... τότε θα ερχόταν ένας νεαρός της εμπορικής κάστας... κ.λπ... τότε θα ερχόταν ένας νεαρός της εργατικής κάστας, καλά εκπαιδευμένος, με εξασκημένο χέρι, με αποδεδειγμένη ικανότητα, με αποδεδειγμένη στόχευση, άφοβος, ατρόμητος, χωρίς φόβο, που δεν τρέπεται σε φυγή. Θα συντηρούσες εκείνον τον άνθρωπο, και θα είχες ανάγκη από έναν τέτοιο άνθρωπο;» «Θα συντηρούσα, σεβάσμιε κύριε, εκείνον τον άνθρωπο, και θα είχα ανάγκη από έναν τέτοιο άνθρωπο».

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μεγάλε βασιλιά, ακόμη κι αν από οποιαδήποτε οικογένεια έχει εγκαταλείψει την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, και αυτός έχει εγκαταλείψει πέντε παράγοντες και είναι προικισμένος με πέντε παράγοντες, σε εκείνον το δοσμένο έχει μεγάλο καρπό. Ποιοι πέντε παράγοντες έχουν εγκαταλειφθεί; Η ηδονική επιθυμία έχει εγκαταλειφθεί, ο θυμός έχει εγκαταλειφθεί, η νωθρότητα και η υπνηλία έχουν εγκαταλειφθεί, η ανησυχία και η τύψη έχουν εγκαταλειφθεί, η σκεπτικιστική αμφιβολία έχει εγκαταλειφθεί. Αυτοί οι πέντε παράγοντες έχουν εγκαταλειφθεί. Με ποιους πέντε παράγοντες είναι προικισμένος; Είναι προικισμένος με το σύνολο ηθικής αυτού που είναι πέραν της άσκησης, είναι προικισμένος με το σύνολο αυτοσυγκέντρωσης αυτού που είναι πέραν της άσκησης, είναι προικισμένος με το σύνολο σοφίας αυτού που είναι πέραν της άσκησης, είναι

προικισμένος με το σύνολο απελευθέρωσης αυτού που είναι πέραν της άσκησης, είναι προικισμένος με το σύνολο γνώσης και ενόρασης της απελευθέρωσης αυτού που είναι πέραν της άσκησης. Με αυτούς τους πέντε παράγοντες είναι προικισμένος. Έτσι σε αυτόν που έχει εγκαταλείψει πέντε παράγοντες και είναι προικισμένος με πέντε παράγοντες, το δοσμένο έχει μεγάλο καρπό». Αυτά είπε ο Ευλογημένος... κ.λπ... ο Διδάσκαλος:

«Την τοξοβολία και τη δύναμη και την ενεργητικότητα, σε όποιον νέο βρίσκονται·
αυτόν για σκοπούς πολέμου ας συντηρεί ο βασιλιάς, όχι τον δειλό λόγω καταγωγής.

«Ομοίως την υπομονή και την πραότητα, σε όποιον αυτές οι ιδιότητες είναι εδραιωμένες·
τον με ευγενή συμπεριφορά, τον συνετό, ακόμη και ταπεινής καταγωγής ας τιμά.

«Ας χτίζει ωραία ερημητήρια, ας εγκαθιστά εκεί τους πολυμαθείς·
ας κατασκευάζει αίθουσες ποτού στα δάση, και γέφυρες στα δύσβατα μέρη.

«Τροφή, ρόφημα, στερεά τροφή, ρούχα και καταλύματα·
ας δίνει στους έντιμους, με γαλήνιο νου.

«Όπως πράγματι το σύννεφο βροντώντας, με γιρλάντες αστραπών, με εκατό κορυφές·
γεμίζει το ύψωμα και την κοιλάδα, βρέχοντας τη γη.

«Έτσι επίσης ο πιστός, ο μορφωμένος, αφού ετοιμάσει τροφή·
ικανοποιεί τους επαίτες με τροφή και ρόφημα, ο σοφός.

«Χαρούμενος μοιράζει, λέει "δώστε, δώστε"·
αυτό είναι η βροντή του, όπως του θεού που βρέχει·
αυτό το άφθονο ρεύμα αξιέπαινων πράξεων βρέχει τον δωρητή».

5. Η ομιλία με την παρομοίωση του βουνού

136. Προέλευση στη Σαβάττχι. Στον βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Λοιπόν, από πού έρχεσαι, μεγάλε βασιλιά, το μεσημέρι;» «Εκείνα τα βασιλικά καθήκοντα, σεβάσμιε κύριε, που υπάρχουν για βασιλιάδες της πολεμικής κάστας που έχουν χριστεί στην κεφαλή, μεθυσμένους από τη μέθη της εξουσίας, κατακλυσμένους από την απληστία για ηδονές, που έχουν επιτύχει σταθερότητα στη χώρα, που κατοικούν αφού κατέκτησαν μια μεγάλη έκταση γης - σε αυτά εγώ τώρα είμαι απασχολημένος».

«Τι νομίζεις, μεγάλε βασιλιά, εδώ θα ερχόταν σε σένα ένας άνθρωπος από την ανατολική κατεύθυνση, αξιόπιστος και έμπιστος. Αυτός αφού σε πλησίαζε θα έλεγε έτσι - "Ας γνωρίζει η Μεγαλειότητά σας, μεγάλε βασιλιά, εγώ έρχομαι από την ανατολική κατεύθυνση. Εκεί είδα ένα μεγάλο βουνό ίσο με τον ουρανό να έρχεται συνθλίβοντας όλα τα έμβια όντα. Ό,τι πρέπει να γίνει από σένα, μεγάλε βασιλιά, αυτό κάνε". Τότε θα ερχόταν ένας δεύτερος άνθρωπος από τη δυτική κατεύθυνση... κ.λπ... τότε θα ερχόταν ένας τρίτος άνθρωπος από τη βόρεια κατεύθυνση... κ.λπ...

τότε θα ερχόταν ένας τέταρτος άνθρωπος από τη νότια κατεύθυνση, αξιόπιστος και έμπιστος. Αυτός αφού σε πλησίαζε θα έλεγε έτσι - "Ας γνωρίζει η Μεγαλειότητά σας, μεγάλε βασιλιά, εγώ έρχομαι από τη νότια κατεύθυνση. Εκεί είδα ένα μεγάλο βουνό ίσο με τον ουρανό να έρχεται συνθλίβοντας όλα τα έμβια όντα. Ό,τι πρέπει να γίνει από σένα, μεγάλε βασιλιά, αυτό κάνε". Όταν ένας τέτοιος μεγάλος και τρομερός κίνδυνος έχει προκύψει για σένα, μεγάλε βασιλιά, μια φρικτή καταστροφή ανθρώπων, ενώ η ανθρώπινη ύπαρξη είναι δυσεύρετη, τι πρέπει να γίνει;»

«Όταν ένας τέτοιος μεγάλος και τρομερός κίνδυνος έχει προκύψει για μένα, σεβάσμιε κύριε, μια φρικτή καταστροφή ανθρώπων, ενώ η ανθρώπινη ύπαρξη είναι δυσεύρετη, τι πρέπει να γίνει εκτός από τη συμπεριφορά σύμφωνα με τη Διδασκαλία, εκτός από τη δίκαιη συμπεριφορά, εκτός από την πράξη του καλού, εκτός από την αξιέπαινη πράξη;»

«Σε ενημερώνω, μεγάλε βασιλιά, σε πληροφορώ, μεγάλε βασιλιά, το γήρας και ο θάνατος σε καταλαμβάνουν, μεγάλε βασιλιά. Όταν το γήρας και ο θάνατος σε καταλαμβάνουν, μεγάλε βασιλιά, τι πρέπει να γίνει;» «Όταν το γήρας και ο θάνατος με καταλαμβάνουν, σεβάσμιε κύριε, τι πρέπει να γίνει εκτός από τη συμπεριφορά σύμφωνα με τη Διδασκαλία, τη δίκαιη συμπεριφορά, την πράξη του καλού, την αξιέπαινη πράξη; Εκείνες οι μάχες με ελέφαντες, σεβάσμιε κύριε, που υπάρχουν για βασιλιάδες της πολεμικής κάστας που έχουν χριστεί στην κεφαλή, μεθυσμένους από τη μέθη της εξουσίας, κατακλυσμένους από την απληστία για ηδονές, που έχουν επιτύχει σταθερότητα στη χώρα, που κατοικούν αφού κατέκτησαν μια μεγάλη έκταση γης· για αυτές τις μάχες με ελέφαντες, σεβάσμιε κύριε, δεν υπάρχει προορισμός, δεν υπάρχει πεδίο όταν το γήρας και ο θάνατος καταλαμβάνουν. Και εκείνες, σεβάσμιε κύριε, για βασιλιάδες της πολεμικής κάστας που έχουν χριστεί στην κεφαλή... κ.λπ... που κατοικούν, οι μάχες με άλογα υπάρχουν... κ.λπ... οι μάχες με άρματα υπάρχουν... κ.λπ... οι μάχες με πεζικό υπάρχουν· για αυτές τις μάχες με πεζικό, σεβάσμιε κύριε, δεν υπάρχει προορισμός, δεν υπάρχει πεδίο όταν το γήρας και ο θάνατος καταλαμβάνουν. Υπάρχουν όμως, σεβάσμιε κύριε, σε αυτή τη βασιλική οικογένεια σύμβουλοι και μεγάλοι υπουργοί, που είναι ικανοί να διασπάσουν τους εχθρούς που έρχονται με μυστικές συμβουλές. Για αυτές τις μάχες με συμβουλές, σεβάσμιε κύριε, δεν υπάρχει προορισμός, δεν υπάρχει πεδίο όταν το γήρας και ο θάνατος καταλαμβάνουν. Υπάρχει όμως, σεβάσμιε κύριε, σε αυτή τη βασιλική οικογένεια άφθονο χρυσάφι και ασήμι, θαμμένο στη γη και αποθηκευμένο ψηλά, με το οποίο εμείς είμαστε ικανοί να δελεάσουμε τους εχθρούς που έρχονται με πλούτο. Για αυτές τις μάχες με πλούτο, σεβάσμιε κύριε, δεν υπάρχει προορισμός, δεν υπάρχει πεδίο όταν το γήρας και ο θάνατος καταλαμβάνουν. Όταν το γήρας και ο θάνατος με καταλαμβάνουν, σεβάσμιε κύριε, τι πρέπει να γίνει εκτός από τη συμπεριφορά σύμφωνα με τη Διδασκαλία, τη δίκαιη συμπεριφορά, την πράξη του καλού, την αξιέπαινη πράξη;»

«Έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά, έτσι είναι, μεγάλε βασιλιά! Όταν το γήρας και ο θάνατος επέρχονται, τι πρέπει να γίνει εκτός από την ακολουθία της Διδασκαλίας, την ίση συμπεριφορά, την εκτέλεση καλών πράξεων, την εκτέλεση αξιέπαινων πράξεων;» Αυτά είπε ο Ευλογημένος... κ.λπ... ο Διδάσκαλος:

«Όπως ακριβώς τεράστιοι βράχοι, βουνά που φτάνουν τον ουρανό· θα κυλούσαν ολόγυρα, συνθλίβοντας τις τέσσερις κατευθύνσεις.

Έτσι το γήρας και ο θάνατος, επέρχονται στα έμβια όντα·
στους της πολεμικής κάστας, στους βραχμάνους, στους της εμπορικής
κάστας, στους της εργατικής κάστας, στους παρίες και τους καθαριστές·
τίποτε δεν αποφεύγει, τα πάντα συνθλίβει.

Δεν υπάρχει εκεί έδαφος για ελέφαντες, ούτε για άρματα ούτε για πεζικό·
ούτε με πόλεμο μαντρών, είναι δυνατό να νικηθεί, ούτε με πλούτο.

«Γι' αυτό ο σοφός άνθρωπος, βλέποντας το καλό του εαυτού του·
στον Βούδα, στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα, ο συνετός ας εδραιώσει την
πίστη.

Όποιος ακολουθεί τη Διδασκαλία με το σώμα, με την ομιλία ή με τον νου·
ακριβώς εδώ τον επαινούν, και πεθαίνοντας χαίρεται στον παράδεισο».

Το τρίτο κεφάλαιο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Το άτομο, η γιαγιά, ο κόσμος, η τοξοβολία, η παρομοίωση του βουνού·
διδαγμένη από τον ανώτατο Βούδα, αυτή η πεντάδα της Κοσάλα.

Η συλλογή της Κοσάλα ολοκληρώθηκε.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών. 1. Το βιβλίο με τους στίχους. 3. Συνδεδεμένες ομιλίες με τον βασιλιά της Κόσσαλα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org